

KÁLNICKÉ OZVENY

www.kalnica.sk

Ročník XXII. číslo 1 - máj 2018

Zdarma pre občanov Kálnice

Kristian Šicko, víťaz v detskej kategórii, č. 66

BikeFest Kálnica 25. - 27. 5. 2018

*Foto:
Ján Valovič*

*Čelo peletónu
pred Požiarnou zbrojnicou*

*Manželia Krchnaví svorne na trati maratónu.
p. Krchnavá sa umiestnila na druhom mieste
v ženskej kategórii*

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO INFORMUJE

Obecné zastupiteľstvo sa od 18. 10. 2017 do 25. 4. 2018 zišlo trikrát a prijalo nasledovné uznesenia:

191-2017/Z - OZ schvaľuje doplnený program rokovania OZ v bode 11. Rôzne: a) žiadosť ZŠ s MŠ Kálnica o finančný príspevok; b) rozpočtové opatrenie č. 3/2017.

192-2017/Z - OZ berie na vedomie kontrolu uznesení prijatých na 20. zasadnutí OZ konaného 18.10.2017.

193-2017/Z - OZ berie na vedomie stanovisko hlavnej kontrolórky obce k návrhu rozpočtu obce Kálnica na rok 2018 s výhľadom na roky 2019-2020.

194-2017/Z - OZ schvaľuje, v zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., zostavovanie a predkladanie rozpočtu obce bez programovej štruktúry počnúc rozpočtom obce na roky 2018, 2019, 2020. OZ schvaľuje rozpočet obce Kálnica na rok 2018; OZ berie na vedomie návrh rozpočtu na r. 2019 - 2020.

195-2017/Z - OZ schvaľuje Dodatok č. 3 k VZN č. 1/2009 o výške mesačného príspevku na stravu v školskej jedálni.

196-2017/Z - OZ schvaľuje plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce na I. polrok 2018.

197-2017/Z - OZ berie na vedomie správu Lesnej a pasienkovej spoločnosti Pozemkové spoločenstvo Kálnica o hospodárení v obecných lesoch v roku 2017.

198-2017/Z - OZ schvaľuje kúpu pozemku pod čerpacou stanicou do majetku obce.

199-2017/Z - OZ schvaľuje za prísediaceho na Okresnom súde v Novom Meste nad Váhom poslankyňu OZ Annu Krchnavú, bytom Kálnica č. 292.

200-2017/Z - OZ neschvaľuje finančný príspevok pre ZŠ s MŠ Kálnica na odvody z odmien a odchodného pre odchádzajúcu učiteľku v sume 911 €.

201-2017/Z - OZ neschvaľuje finančný príspevok na doplatenie mzdy učiteľky MŠ.

202-2017/Z - OZ schvaľuje rozpočtové opatrenie č. 3/2017.

203-2017/Z - OZ schvaľuje zmenený a doplnený program rokovania OZ, schvaľuje za overovateľov zápisnice Dašu Kmeťovú a Žanetu Potočkovú.

204-2017/Z - OZ schvaľuje program pretekov 2. ročníka Behu oslobodenia dňa 8.4.2018 so štartom v Kálnici.

205-2017/Z - OZ berie na vedomie kontrolu uznesení prijatých na 21. zasadnutí OZ, konaného dňa 12. 12. 2017.

206-2017/Z - OZ berie na vedomie Správu o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Kálnica za rok 2017.

207-2017/Z - OZ odporúča hľadať spôsoby zabezpečenia dostatku pitnej vody v požadovanej kvalite.

208-2017/Z - OZ schvaľuje rozpočtové opatrenie č. 1/2018.

209-2017/Z - OZ schvaľuje neuplatnenie valorizácie sadzieb nájomného od 1. 1. 2018 podľa potvrdenia o miere inflácie za rok 2017, meranej indexom spotrebiteľských cien, zverejnenej Štatistickým úradom SR.

210-2017/Z - OZ súhlasí s umiestnením pamätnej tabule padlých vojakov v Prvej svetovej vojne na budovu základnej školy. OZ schvaľuje spoluúčasť na financovaní pamätnej tabule.

211-2017/Z - OZ schvaľuje zmenený a doplnený program rokovania OZ, schvaľuje za overovateľov zápisnice MUDr. Lenku Benákovú a RNDr. Ingrid Ševčíkovú.

212-2017/Z - OZ berie na vedomie kontrolu plnenia uznesení prijatých na 22. zasadnutí OZ, konaného dňa 21. 2. 2018.

213-2017/Z - OZ odporúča riaditeľke ZŠ s MŠ prehodnotiť spôsob prípravy stravy pre ZŠ s MŠ. Z pohľadu viacerých poslancov OZ by bolo výhodnejšie stravu dovážať.

214-2017/Z - OZ súhlasí s opravou výtlkov na miestnych komunikáciách a opravou chodníkov.

215-2017/Z - OZ súhlasí s podaním žiadosti o dotáciu na zakúpenie nového elektromobilu.

216-2017/Z - OZ berie na vedomie návrh na schválenie formy zabezpečenia prípadnej budúcej pohľadávky poskytovateľa nenávratného finančného príspevku na projekt „Zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu v obci Kálnica“. OZ schvaľuje v rámci projektu „Zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu v obci Kálnica“ zabezpečenie prípadnej budúcej pohľadávky poskytovateľa, ktorým je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v zastúpení Slovenskou agentúrou životného prostredia, vyplývajúcej zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. OPKZP-PO1-SC111-2016-11/45, a to vo forme vlastnej blankozmenky.

217-2017/Z - OZ schvaľuje plán zasadnutí OZ na rok 2018 (25. 4. 2018, 13. 6. 2018, 22. 8. 2018, 17. 10. 2018, 14. 11. 2018).

218-2017/Z - OZ súhlasí s odporúčaním Komisie pre výstavbu, ochranu životného prostredia a majetkové záležitosti zachovať koridor cesty v šírke od osi jestvujúcej asfaltovej komunikácie 5 m na každú stranu. T. j. šírka komunikácie v tejto časti je 4,8 m, a potom oplotenie pozemku p. Macuru bude 5 m od osi komunikácie, t. j. 2,60 m od kraja cesty.

218-2017/Z - OZ schvaľuje rozpočtové opatrenie č. 2/2018.

218-2017/Z - OZ súhlasí zatiaľ ponechať kontajnery na pôvodnom mieste a v budúcnosti hľadať riešenie na ich umiestnenie na vhodnejšom mieste.

Milan Borcovan, poslanec OZ

Kálnická pravá domáca zabíjačka...

V minulosti zabíjačka v Kálnici sa robila takmer v každom dome. Ale dnes je to iné. Je už len pár domov, kde sa raz za čas tešia z takýchto dobrôt. Najvhodnejší čas na zabíjačku je fašiangové obdobie, a preto v našej obci sa už stalo tradíciou, že každý rok na fašiangy obec uskutocňuje pre občanov obecnú zabíjačku. Tento rok to bolo už po piaty raz, čo sa stretli poslanci OZ, pracovníci obce a, samozrejme, odborníci - mäsiari Jožko a Dalibor Lintnerovci spolu s Milanom Šickom, aby pripomenuli občanom, ako chutia zabíjačkové dobroty. Spracovali sa dve prasiatka, každé o váhe cca 220 kg. Klobásky, jaternice, tlačenuku a kašu si mohli občania domov zakúpiť v sobotu po 13.00 hod. v kultúrnom dome. Zároveň v prisálí kultúrneho domu si mohli pochutnať na zabíjačkových tanieroch, na ktorých bola pečená jaternica, klobása a pečené rebierko. Predávala sa i výborná zabíjačková kapustnica, ...mňam! Môžeme skonštatovať, že tak ako v minulosti, i tento rok sa zabíjačka vydarila.

Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým, ktorí venovali svoj čas a už v piatok sa pustili do prípravy tejto akcie a už sa tešíme na ďalšiu zabíjačku.

Lubica Záhumenská

Foto: Ján Valovič

Ako ďalej s odpadmi?

Dôsledkom pripravovaných zmien v legislatíve, v oblasti odpadového hospodárstva, môže byť pre obce veľké zvýšenie zákonných poplatkov za uloženie odpadu. Rast poplatkov bude závislý na vývoji pomeru hmotnosti komunálneho odpadu k hmotnosti vytriedených zložiek z neho. Čím bude tento pomer vyšší, tým vyšší bude poplatok, čo si logicky vynúti zvyšovanie poplatku za odpad pre občanov. A to si asi nikto neželá. Preto je v záujme nás všetkých, aby sme vytriedili z komunálneho odpadu čo najviac, a tým znížili náklady na jeho odvoz a uloženie.

Úlohou obce je pre občanov vytvárať čo najlepšie podmienky pre vytriedenie maximálneho množstva druhotných surovín z komunálneho odpadu a osvetovou činnosťou dostať triedenie do povedomia všetkých. Za týmto účelom rokuje obec s organizáciou zodpovednosti výrobcov NOWAS s cieľom umiestniť v obci dostatočné množstvo zberných nádob (kontajnerov) pre uloženie jednotlivých vytriedených zložiek a zabezpečiť ich vyprázdňovanie v primeraných časových intervaloch. Kontajnery rozmiestňujeme rovnomerne na území celej obce tak, aby bol k nim bezpečný prístup, aj dostatok priestoru pre manipuláciu pri ich vyprázdňovaní vývoznou spoločnosťou.

Chcem znova požiadať všetkých občanov našej obce, ako aj jej návštevníkov o dodržiavanie zásad pre triedenie odpadov uvedených na zadnej strane kalendára vývozu odpadov, ktorý bol doručený do

každej domácnosti. V súčasnosti sú po obci rozmiestnené zberné nádoby pre ukladanie všetkých piatich zložiek, vytriedených z komunálneho odpadu: papier, plasty, sklo, drobné kovové odpady a tetrapaky. Vo dvore prevádzky obce je umiestnený kontajner na zber použitého kuchynského oleja, naliateho v PET fľašiach.

Stáva sa niekedy, že hlavne kontajnery v strede obce sa rýchlejšie naplnia, a potom nachádzame vytriedené zložky, hlavne papier a sklo, nahádzané okolo nich. Nie je to pekný pohľad a poškodzuje to vzhľad obce. Prítom kontajnery v iných častiach nie sú ani zďaleka naplnené. Snáď to nie je také ťažké, keď je kontajner plný, presunúť sa k inému, nenaplnenému, a vytriedené suroviny uložiť do neho.

Vôbec nerozumiem pohnútkam zopár jednotlivcov, ktorí do zberných nádob na triedený odpad pri kostole a vedľa nich vyhadzujú vrecia s komunálnym domovým odpadom. Takéto počínanie je neprípustné, nemôžeme ho tolerovať, a preto celý priestor okolo kontajnerov nepretržite sledujeme. Pristihnutých previnilcov budeme tvrdo sankcionovať.

Oveľa lepšie by však bolo, keby sme si všetci uvedomili, že znehodnocovaním vzhľadu našej obce škodíme len sami sebe a začali sa správať zodpovednejšie a disciplinovanejšie. Verím, že to dokážeme.

Ing. Ján Krchnavý, starosta

BRKO: Spracovanie orezaných konárov a krov

Viacerí sa stretávame s problémami pri likvidácii drevitého odpadu, ktorý zostáva po reze ovocných stromov a okrasných kríkov. Ich množstvo a veľký objem neumožňujú ukladať ich spolu s iným odpadom do zberných nádob. Do kompostu nie sú vhodné pre dlhú dobu procesu rozkladu - hnitia. Otázka, ako naložiť s drevitým odpadom, zaznela aj na rokovaní obecného zastupiteľstva.

V zastupiteľstve sa riešením tejto otázky zaoberáme už od roku 2016, kedy sme pripravili a podali žiadosť o nenávratný finančný príspevok na projekt „Zhodnocovanie biolo-

gicky rozložiteľného odpadu v obci Kálnica“, ktorého nosným komponentom je mobilný drvič bioodpadu, inštalovaný na nosný traktor. Drvič je určený na spracovanie materiálu do priemeru 160 mm. Naša žiadosť bola kladne posúdená Ministerstvom životného prostredia SR, projekt bol schválený rozhodnutím MŽP dňa 17. 02. 2017. Po doplnení ďalších údajov, požadovaných v priebehu verejného obstarávania, sme mohli v mesiaci apríl uzatvárať dodávateľské zmluvy na dodávku technologických zariadení s víťaznou firmou. Po overení na MŽP a splnení

záručných podmienok očakávame odovzdanie strojných zariadení počas leta 2018.

Predpokladáme, že už na jeseň budeme môcť našim občanom s likvidáciou drevitého odpadu pomôcť a podrviť ho na požadovanú veľkosť v rozsahu 5 - 20 mm. Takto získanú drvinu bude možné uložiť do kompostu, alebo ju použiť na dekoratívne účely. Samotný proces spracovania drevitého odpadu môže prebehnúť priamo na pozemku občana, alebo bude odpad prevezený veľkoobjemovým kontajnerom do priestorov obce, kde bude podrvený. **Ing. Ján Krchnavý, starosta**

Máj pred kultúrnym domom vyzdobili žiaci školy

V duchu dlhoročnej tradície pripravovali pracovníci obce postavenie mája ako symbolu sily a dobrého rastu. Chlapi vyrezali jedličku, upevnili ju na nosný stĺp a pracovníčky obce nastrihali a naviazali farebné stužky. O vyzdobenie mája sme tento rok požiadali žiakov našej základnej školy, ktorí sa s radosťou tejto úlohy ujali. Spolu s pani učiteľkami popriväzovali naviazané stužky ku konárikom jedličky, rovnomerne zo všetkých strán. Keďže sú šikovní a usilovní, za necelú polhodinku bol

máj ozdobený a čakal už len na postavenie. Postavenie mája majú na starosti vždy hasiči, ktorí podvečer 30. apríla ručne, za pomoci hákov a lán, máj vztýčili a upevnili. Tento rok mali sťažené podmienky v dôsledku silného nárazového vetra. Aj zásluhou viacročných skúseností a nadobudnutej zručnosti sa im to bezpečne podarilo. O veselú náladu počas celej akcie sa postaral harmonikár Igor Jelínek s členmi spevokolu Šípkari. **Ing. Ján Krchnavý**

STO ROKOV PO...

„Tak nám zabili Ferdinanda,“ povedala pani Müllerová Jozefovi Švejkevi. Ako je všeobecne známe, touto vetou sa začína kniha Jaroslava Haška „Osudy dobrého vojáka Švejka“. Tento prostý oznam však nebol iba úvodom vynikajúcej knihy, karikujúcej pomery v Rakúsko-uhorskej monarchii a osobitne v jej armáde. Bol aj oznámením začiatku niečoho, na čo sa vtedajšie mocnosti (Rakúsko-Uhorsko, Nemecko, Francúzsko, Veľká Británia, Rusko a Taliansko) už dlho predtým horúčkovo pripravovali. Zavraždený Ferdinand nebol nikto iný, ako pán Konopišťa a následník rakúsko-uhorského trónu František Ferdinand de Este, spolu s manželkou Žofiou Chotkovou. Stalo sa tak 28. júna 1914 v Sarajeve, hlavnom meste Bosny, počas vojenských manévrov. Samotný následník trónu nebol obľúbený ani medzi poddanými, ani medzi najvyššou šľachtou a spočiatku nič nenasvedčovalo, že by jeho zavraždenie mohlo byť dôvodom pre vyhlásenie vojny. Napriek tomu sa tak stalo. Už o mesiac, t. j. **28. júla 1914** Rakúsko-Uhorsko vyhlásilo vojnu Srbsku a vyvolalo tak lavínu, ktorá strhla do víru vojny prakticky celý svet. Začala sa „Veľká vojna“, ako túto udalosť vtedy nazvali. Trvala štyri roky, do **11. novembra 1918**, a v tomto roku si pripomíname okrúhlych sto rokov od jej skončenia.

Bilancia vojny bola strašná. Veď posúďte sami: zahynulo viac ako 8 miliónov práceschopných ľudí, zranených a zmrzačených bolo takmer 20 miliónov. Priame náklady na vedenie vojny boli približne 190 miliárd dolárov, nepriame náklady dosahovali skoro 85 miliárd dolárov bez hmotného vyjadrenia strát. Celkové vojnové straty boli takmer 355,5 miliárd dolárov. Rakúsko-Uhorsko stratilo celkom 1,2 milióna ľudí. Čo všetko by sa bolo mohlo za uvedené peniaze poradiť a čo všetko mohli padlí vojaci v pracovnom procese vytvoriť! Na konci vojny ani svet nezostal takým, akým bol na jej začiatku. V Rusku vypukla revolúcia a Rakúsko-Uhorsko sa rozpadlo na viacero samostatných štátov.

V tejto vojne za „cisára pána a jeho rodinu“ bojovali aj muži z Kálnice. Koľko ich bolo, sme nezistili, no nájdenými archívnymi dokumentmi sa nám podarilo preukázať, že svoju rodnú obec ani svojich príbuzných už nikdy nevidelo 29 z nich. Bojovali v 71., 72., 75. cisársko-kráľovskom (c. a k.) pluku a ďalších útvaroch. V prvých rokoch vojny bojovali najmä na ruskom fronte. Úlohou Rakúsko-Uhorského vojska bolo prekročiť Karpaty, rýchlo udríeť na Rusov a zabrániť im preniknúť na západ. V tom čase Poľsko ako štát po politickej a ekonomickej stránke neexistovalo, lebo v rokoch 1772 - 1795 si ho rozdelili Prusko, Rakúsko-Uhorsko a Rusko. Rakúsko-Uhorsku pripadla Halič a Krakovsko, Rusku zasa Ukrajina, Bielorusko a časti Litvy a Lotyšska. Teda v čase prvej svetovej vojny Rakúsko-Uhorsko hraničilo s Ruskom, a preto jedným z hlavných frontov bol ruský front.

Sto rokov po tejto vojne, s iniciatívou zachovať trvalú pamiatku na padlých občanov Kálnice, prišiel neúnavný hýbateľ mnohých vecí obecných a bývalý dlhoročný starosta obce Ing. Miroslav Borcovan. Autora tohto článku oslovil s nevinnou otázkou, či by nevedel poradiť, ako by sa mohol dostať k údajom o padlých, ranených a zajatých z Kálnice počas prvej svetovej vojny. Bolo to počas vianočných sviatkov v roku 2017. Téma autora zaujala, a preto sa hneď na začiatku nového roka 2018 obrátil na PhDr. Jozefa Petráša, riaditeľa Vojenského archívu-centrálnej registratúry MO SR v Trnave. Prialo mu šťastie, lebo tento ho obratom nakontakoval na bývalého zástupcu riaditeľa Vojenského historického archívu v Bratislave Ing. Petra Krajčoviča, ktorého srdcovou záležitosťou bolo práve skúmanie prameňov o stratách v prvej svetovej vojne. Vďaka nemu sme sa dostali k zoznamu strát, ktorým disponujú Národná knihovna v Prahe a Vojenský ústredný archív v Prahe. Poskytol nám tiež cenné informácie o databáze údajov uložených vo Vojenskom historickom archíve v Bratislave.

Pri našom hľadaní sme vychádzali zo zoznamu, ktorý v roku 1934 zhotovila znamenitá pani učiteľka **Viktória Kováčová** v Kronike obce Kálnica. Bol to vzácny zdroj, avšak okrem mien neobsahoval žiadne ďalšie údaje, ktoré by umožňovali bližšie identifikovať mŕtvych, zajatých a ranených, konkrétne: údaje o čase a mieste narodenia, ich rodičoch, manželkách, kde bojovali, kedy padli, boli zajatí, ranení a tiež kde boli pochovaní.

Pátranie po týchto údajoch nebolo bez problémov. Zistili sme, že ani evidencia o stratách nebola dokonalá. Ani nemohla v podmienkach vojny dosť dobre takou byť. Nie vždy sa podarilo mŕtvych z bojišťa stiahnuť a riadne pochovať. V takom prípade boli pochovaní v spoločných hrobách nepriateľa, pretože mŕtvý nepriateľ už nebol nepriateľom, no údaje o týchto mŕtvych už nikto nezaznamenal. V takomto prípade sme v záznamoch nachádzali iba vyjadrenia: padol na bojiisku, respektíve na ruskom alebo rusko-poľskom fronte bez bližšej identifikácie. Pochovávanie mŕtvych i evidenciu o nich zabezpečovali poľní kuráti. Títo často skomolili mená padlých i názvy miest, kde padli. Presnejšie údaje sme nachádzali v zoznamoch ranených a zajatých.

Ani hľadanie údajov o narodení a príbuzných vojakov pomocou matrik evanjelickej a rímskokatolíckej cirkvi farností v Beckove nebolo bez problémov. Identifikovať tých, čo boli evanjelici a narodili sa po roku 1887 nebolo možné, pretože matrika narodených od roku 1887 do roku 1895 nebola k dispozícii, lebo sa nenachádza vo fondoch Štátneho archívu v Bratislave, ale ani na evanjelickej fare v Beckove.

Výskum vo Vojenskom historickom archíve (VHA) autor článku a Ing. Miroslav Borcovan uskutočnili od 20. do 23. marca 2018. Ich rukami prešlo 48 hrubých zväzkov, majúcich 12 274 strán a 53 653 záznamov. V tomto množstve údajov sa podarilo nájsť údaje o 17 padlých Kálničanoch. Zostávajúci sa podarilo identifikovať pomocou matrik narodených, sobášnych a Knihy mŕtvych, uloženej na Matričnom úrade v Beckove.

Zistili sme, že prevažná časť padla na ruskom fronte, iba niekoľko z nich padlo na talianskom fronte. Padlí muži mali od 18 do 44 rokov, teda boli v produktívnom veku. Veď posúďte sami: Ján Bolech (1895 - 1916), Štefan Čikel (1890 - 1917), Ondrej Filip (1878 - 1917), Ján Hladký (1884 - 1917), Pavel Hubina (1900 - nezistené), Štefan Hubina (1886 - nezistené), Štefan Jamrich (1883 - 1916), Ján Jančo (1892 - nezistené), Anton Jiriček (1885 - 1914), Pavel Jurik (údaje nie sú známe), Adam Krchnavý (1885 - 1917), Štefan Krchnavý (1873 - 1916), Ondrej Krchnavý (1873 - 1917), Ján Krchnavý (1873 - 1916), Ján Krchnavý (1895 - 1917), Ján Kukučka (1873 - 1917), Pavel Kukučka (1893 - nezistené), Ondrej Masár (1881 - nezistené), Štefan Müller (1899 - 1917), Štefan Stano (1884 - 1914), Štefan Šicko (1880 - 1916), Ján Šimo (1884 - 1915), Ján Šimo (1895 - nezistené), Štefan Školár (1894 - nezistené), Ján Urban (nie je známe - 1916), Ondrej Valovič (1894 - 1916), Ján Valovič (1882 - 1917), Štefan Valovič (1872 - nezistené), nezvestný: Ján Masár (1896 - nezistené).

Rozsiahly je aj zoznam ranených a zajatých: v 15. honvédskej pešom pluku to bolo 11 Kálničanov, v 71. c. a k. pešom pluku 18 ranených a zajatých na ruskom fronte, v 72. c. a k. pešom pluku dvaja ranení, v 45. c. a k. pešom pluku zajatý jeden Kálničan na ruskom fronte, v ďalších útvaroch to boli ďalší štyria Kálničania. Všetci títo si okrem telesného zranenia odniesli aj veľkú traumu, ktorá ich sprevádzala po celý ich ďalší život.

Podpisom prímeria v novembri sa však vojna neskončila. Mala ďalšie pokračovanie v podobe intervencie voči sovietskemu Rusku, ktorú financovali z Francúzska, Anglicka i USA a ktorá trvala až do roku 1924. Ďalšia vojnová skaza začala agresiou Nemecka voči Rakúsku, Poľsku, Francúzsku, Veľkej Británii, Sovietskemu zväzu a trvala od roku 1939 do roku 1945. Nasledoval celý rad ďalších vojen. Spomeňme iba niektoré z nich: v Kórei, vo Vietname, len nedávno v Juhoslávii, Iraku, Afganistane a v súčasnosti aj v Sýrii. Nie je to ani zďaleka úplný výpočet konfliktov vo svete riešených zbraňami a zabíjaním prostých ľudí.

Žulová tabuľa obetí z prvej svetovej vojny z rodnej obce autora nech nie je len pamiatkou na padlých rodákov, ale aj neustálou pripomienkou a mementom pre nás a ďalšie generácie, aby sa snažili v rámci svojich možností brániť pokusom o riešenie sporov medzi národmi násilím. Prajem nám i našim potomkom, aby už nebolo treba zhotovovať takéto tabule, pričom je vôbec otázne, či by pri použití súčasných zbraňových systémov bolo dosť žuly alebo mramoru, no najmä tých, ktorí by boli schopní vytesať mená toľkých mŕtvych.

PhDr. Pavel Barinych, CSc.

Nezabúdajme a pripomeňme si...

V tomto roku si pripomenieme 100. výročie ukončenia 1. svetovej vojny a s ním i výročie vzniku Československej republiky. Vojny, po skončení ktorej ľudia verili, že ľudstvo sa poučí a nesmierne útrapy a škody, ktoré vojna spôsobila, sa už opakovať nebudú. Žiaľ, ľudstvo zažilo a i v súčasnosti zažíva vo svete permanentne vojnové konflikty, v ktorých trpia hlavne nevinní ľudia.

A tak i čase 1. svetovej vojny, nesmierne útrapy a strádania na bojiškách zažívali nielen tí, ktorí museli narukovať, ale veľmi ťažké chvíle zažívali i ich rodiny, ktoré sa životom bez mužskej pomoci museli doma prebijať ďalej. Mnohí sa už k svojim rodinám nevrátili, padli a často na neznámom mies-

te sú pochovaní, alebo sa vrátili domov ranení, prípadne ťažko zdravotne postihnutí. Ich osudy zavial čas a zostali len útržkovité spomienky prechovávané niekedy u najstaršej generácie a strohé vojenské zápisy vo vojenských dokumentoch tej doby. Potvrďuje sa, že u mladšej generácie sa o nich i o tomto významnom historickom období vie veľmi málo, alebo vôbec nič.

Je snahou nášho Miestneho odboru Matice slovenskej pripomenúť si nielen toto vojnové obdobie súvisiace so vznikom Československej republiky, ale zložiť z útržkov spomienok a získaných dobových dokumentov mozaiku poznatkov o padlých a ranených... **(pokračovanie na str. 12)**

PADLÍ A NEZVESTNÍ Z KÁLNICE - 1. SVETOVÁ VOJNA

(podľa zoznamu vyhotovenom pani Kováčovou, učiteľkou obecnej školy v Kálnici)

Zoznam obsahuje sumarizáciu údajov z kroniky obce Kálnica z roku 1934, matrik narodených a sobášených ev. a. v. a r. kat. cirkvi v Beckove, Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ v Beckove, zoznamu strát (Verlustliste) v 1. svetovej vojne vydaného Národnou knihovnou ČR v Prahe, VUA/VHÚ Praha a registrov padlých (sterb*register) uložených vo vojenskom historickom archíve v Bratislave; Korespondencie z I. svetovej vojny (Ján Hladký), ku dňu 1. apríla 2018.

PADLÍ

BOLECH Ján - roľník, narodený 1895, zomrel 9. 3. 1916, domobranec 71. pešieho pluku v Trenčíne, zomrel v C. a K. divíziom sanitárnom ústave č.14 v Reniowe, okr. Zborov, Halič (1). Pramene: Register padlých, VHA Bratislava, Zv.R 269, str.144, Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ Beckov, Zv.4, str.99/25, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

ČIKEL Štefan - hospodársky robotník, ev. a. v., vojak 71. pešieho pluku v Trenčíne, narodený 10. 12. 1890, zomrel dňa 1. 8. 1917 na ruskom bojiisku, otec: Štefan Čikel, matka: Anna Valovičová. Vyhlásený za mŕtveho rozhodnutím Sedrie v Trenčíne, č. 1570/24 v roku 1926. Pramene: Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ Beckov, Zv.4, str.37/60, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

FILIP Ondrej - narodený 9. 9. 1878, zomrel 3. 6. 1917 na bojiisku v dôsledku ťažkého zranenia; rodičia: Adam Filip, Kálnica č.17, a Katarína Filipová. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č.45, str.47/35, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

HLADKÝ Ján (v matrike zapísaný ako Hlatký) - ev. a. v., roľník, ženatý, pešák 28. pešieho pluku, narodený 26. 12. 1884, zomrel 24. 7. 1917 na bojiisku v Aisovizza pri Gorizii v Taliansku (dnes Ajševica v Slovinsku); rodičia: Adam Hlatký, ev., roľ., Kálnica č.59, Anna Kukučková. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č.45, str.74/55, Národná knihovna Praha, oznámenie vojenského úradu o jeho úmrtí manželka Eve - originál v archíve autorov, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

HUBINA Pavel - narodený 2. 9. 1900 - dátum úmrtia nezistený; rodičia: Hubina Štefan, Ďurišová Anna, Kálnica č.11. Pramene: Matrika narodených r. kat. cirkvi Beckov, č.40, str.159/4, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

HUBINA Štefan - narodený 19. 8. 1886 v Beckove - údaje o úmrtí nie sú známe; rodičia: Ján Hubina, ev., sluha, Beckov č.193, Zuzana Krchnavá. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č.45, str.81/32, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

JAMRICH Štefan - ev. a. v., robotník, ženatý, vojak 71. pešieho pluku v Trenčíne, narodený 6. 11. 1883, od 31. 8. 1914 bol nezvestný, bol súdom v Trenčíne vyhlásený za mŕtveho dňom, ktorý neprežil. t.j. 31. augustom 1916. Vyhlásenie Sedrie v Trenčíne č.M.IIIa 1346/24-4 zo dňa 7. 5. 1925. Do registra mŕtvych ku dodatočne zapísal 19. 10. 1925 kurát I. triedy František Kovalčík. Manželka: Katarína, rodená Krchnavá, rodičia: Ondrej Jamrich, ev. a. v., roľník, Kálnica č.33, Anna, rodená Juríková. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove č.45, str.69/43, VHA Bratislava, Register padlých VHA Bratislava, Zv.R 273, str.54, Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ Beckov, Zv.4, str.21/25, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

JANČO Ján - r. kat., vojak 71. pešieho pluku, narodený v roku 1892, padol dňa 1.1.1919 na talianskom bojiisku vo veku 27 rokov, otec: Michal Jančo, matka: Anna, rodená Mišechová, odumretie súdobne ustálené Sedriou v Trenčíne dňa 17. septembra 1925, č.M.III a 1602/24. Pramene: Kniha mŕtvych OcÚ Beckov, Zv.4, str.23/39. V Kronike obce Kálnica z roku 1934 nie je uvedený.

JIRIČEK Anton - r. kat., sústružník, ženatý, manželka Magdaléna Barzyová, syn Karol, honvéd - obranca, 15. honvédskejší peší pluk, narodený 29. 8. 1885, padol 25. 11. 1914 v Zanyrot, na rusko-poľskom území. Pramene: Register padlých VHA Bratislava, Zv.R16 - bývalé honvédske pluky, str.113, záznam č.562; Matrika narodených r. kat. cirkvi v Beckove, č.40, str.104/46, Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ Beckov, Zv.3, str.84/50. V Kronike obce Kálnica z roku 1934 je uvedený ako Karol.

JURIK Pavel - údaje o ňom a ani o jeho rodičoch sa nepodarilo zistiť.

KRCHNAVÝ Adam - pešák 15. honvédskeho pešieho pluku, roľník, ženatý, narodený 22. 11. 1885, zomrel 27. 7. 1917 po ťažkom zranení na bojiisku v Miedzygorze, okr. Buczac, Halič (2); rodičia: Štefan Krchnavý, ev., roľ., Kálnica č.5, Eva Juríková. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č. 45, str.78/40, NK Praha, Úradné

oznámenie smrti podľa č.j.2538 Okr. súdu v Trenčíne zo dňa 28. 8. 1917, dodatočne zapísal vrchný kurát Henrik Hajdýn, Register padlých VHA Bratislava, Zv.B16, str. 339, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

KRCHNAVÝ Štefan - roľník, ev. a. v., pešák c. a k. 71. pešieho pluku v Trenčíne, narodený 9. 1. 1873, zomrel na bojiisku pri Perepelnikoch, okr. Zborov, Halič, dňa 17. 9. 1916, pochovaný 18. 9. 1916 na vojenskom cintoríne pri Perepelnikoch v Haliči (3); rodičia: Štefan Krchnavý, ev., roľ., Kálnica č.5, Eva Juríková. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, Film č.45, str.25/1, Register padlých VHA Bratislava, Zv.C 165, str.7, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

KRCHNAVÝ Ondrej (Andrej) - narodený 22. 10. 1873, zomrel na bojiisku 26. 10. 1917; rodičia: Adam Krchnavý, ev., roľ., Kálnica č.10, Zuzana Lacková. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi Beckov, č.45, str.28/48, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

KRCHNAVÝ Ján - pešák 71. c. a k. pešieho pluku v Trenčíne, roľník, evanjelik, narodený 28. 2. 1873, po zranení hlavou črepinou granátu zomrel dňa 17. 9. 1916 pri obci Perepelnik, okr. Zborov v Haliči, pochovaný je dňa 18. 9. 1916 na vojenskom cintoríne pri Perepelnikoch v Haliči. Zaprotovaloval poľný kurát Kolečáni. Rodičia: Štefan Krchnavý, ev. a. v., roľník, Eva Valovičová, Kálnica č.34. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove č.45, str.25/10, Register padlých VHA Bratislava, Zv.R271, str.71, nie je uvedený v Kronike obce Kálnica z roku 1934.

KRCHNAVÝ Ján - roľník, evanjelik, pešák domobrany, 71. c. a k. peší pluk v Trenčíne, narodený v roku 1895, zomrel v dôsledku rany do pľúc 16. 2. 1917 v obci Szepiz, župa Csik (4), pochovaný 18. februára 1917 v obci Szepiz, zaprotokoloval poľný kurát Peter Müller. Pramene: Register padlých VHA Bratislava, Zv. C 165, str.46. Nie je uvedený v Kronike obce Kálnica z roku 1934.

KUKUČKA Ján - roľník, evanjelik, ženatý, manželka Anna, rodená Valovičová, pešák domobrany, narodený 30. 11. 1873, padol dňa 28. 2. 1917 v boji pri obci Siemakove, okr. Csorkow, Halič (5). Dodatočne zapísal poľný kurát I. triedy František Kovalčík; rodičia: Ján Kukučka, ev., roľ., Kálnica č.32, Eva, rodená Šimová. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi Beckov, č.45, str.28/53, Kniha mŕtvych. Matrika OcÚ Beckov, Zv.4, str.21/26, Register padlých VHA Bratislava, Zv. R 12, str.299, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

KUKUČKA Pavel - robotník, evanjelik, slobodný, vojak 71. pešieho pluku, narodený 1. 4. 1893, padol na ruskom bojiisku. Vyhlásený za mŕtveho dňom ktorého sa nedožil 30. 11. 1919. Podľa výroku Sedrie v Trenčíne, čís. M III a 1351/24-4 zo dňa 7. 4. 1925. Dodatočne zapísal kurát I. triedy František Kovalčík. Pramene: Register padlých VHA Bratislava, Zv. R 273, str.54, Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ Beckov, Zv.4, str.21/24, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

MASÁR Ondrej - pešák domobrany 15. honvédskeho pluku v Trenčíne, evanjelik, narodený 8. 1. 1881, zomrel - nie je známe, v matrike ev. a. v. je iba údaj: padol v 1. svetovej vojne. Údaje o jeho smrti nie sú uvedené ani v sterberegistri vo VHA Bratislava; rodičia: Adam Masár, ev., roľ., Kálnica č.18, Eva Krchnavá. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č.45, str.57/1, Register padlých VHA Bratislava, Zv.R7, str.379, záznam č.1982, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

Müller Štefan - pešák domobrany, rímsky katolík, slobodný, narodený 29. 10. 1899, zomrel 29. 10. 1917 v poľnej nemocnici Sv. Kríža č.200, pochovaný na r. kat. cintoríne Sv. Kríža č. 200 (register mŕtvych VUA Praha) cesta Beřok Görz (asi Gorizia - Taliansko) in Küstenland (6); rodičia: Jozef Müller, murár, Kálnica č.46, Mária Budias. Pramene: Matrika narodených r. kat. v Beckove, č.40, str.152/39, Register mŕtvych 71. pluku, VUA/VHA Praha, Register padlých VHA Bratislava, Zv.R275, str.76, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

STANO Štefan - pešák 71. pešieho pluku v Trenčíne, evanjelik, ženatý, robotník, narodený 27. 11. 1884, zomrel v ruskom zajatí vo vojenskej nemocnici v Moskve dňa 8. 11. 1914, pochovali ho 10. nov. 1914 na vojenskom cintoríne v Moskve. Zápis o jeho smrti urobil poľný kurát Henrik Hajdýn; rodičia: Adam Stano, ev., roľ., Kálnica č.7, Anna Hlatká. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č.45, str.74/49, Register padlých VHA Bratislava, Zv.R272, str.50, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

ŠICKO Štefan - narodený 9. 10. 1880, zomrel na boji-

ku 22. 10. 1916, rodičia: Andrej Šicko, ev., sluha, Kálnica č.34, Katarína Krchnavá. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č. 45, str.56/40, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

ŠIMO Ján - pešák 71.c. a k. pešieho pluku v Trenčíne, evanjelik, roľník, narodený 19. 8. 1884, zomrel na bojiisku 11. 1. 1915 pri Michowe (7). Blížšie údaje o ňom nie sú uvedené; rodičia: Andrej Šimo, ev., roľ., Kálnica č.38, Anna Krchnavá. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č.45, str.72/28, Register padlých VHA Bratislava, Zv.R 270, str.19, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

ŠIMO Ján - narodený 1895, deň a mesiac v matrike neuvedený, strelený do krku pri obci Michow, okr. Reniów, Halič, zápis do matriky urobený až 23. 2. 1921. Pramene: Matrika narodených ev. a. v. cirkvi v Beckove, č. 45, Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ Beckov, Zv.3, str.84/53.

ŠKOLÁR Štefan - narodený 6. 8. 1894, zomrel: údaje sa nepodarilo zistiť; rodičia: Michael Školár, sedliak, Kálnica, č.1, Katarína Michaelicz. Pramene: Matrika narodených, r. kat. cirkvi v Beckove, č.40, str.116/44.

URBAN Ján - r. kat., domobranec, 15. honvédskejší pluk v Trenčíne, miesto a rok narodenia neuvedené (iba Maďarsko - Magyarország), padol 25. 8. 1916 pri obci Wojnica, Vladimir, Volyn - Rusko. V tejto obci je aj pochovaný v tom istom dni. Pramene: Register padlých VHA Bratislava, Zv.R8, str.753, číslo záznamu 3772. Nie je uvedený v Kronike obce Kálnica z roku 1934.

VALOVIČ Ondrej - evanjelik, roľník, ženatý, pešák domobrany, 72. c. a k. peší pluk v Trenčíne, narodený 1894, strelený do brucha, zomrel 28. 3. 1916 v Reniów, okr. Zborov, Halič. Pochovaný je taktiež. Deň, mesiac narodenia, ako aj rodičov sa nepodarilo zistiť, lebo v ŠA Bratislava nedisponujú matrikou ev. a. v. cirkvi z Beckova. Pramene: NK Praha, Register padlých VHA Bratislava, a vo VHA Bratislava, Zv. R 360, str.151, Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ Beckov, Zv.3, str.132/7, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

VALOVIČ Ján - evanjelik, ženatý, sluha, manželka: Mária Smutná, 15. honvédskejší peší pluk, narodený 18.6.1882, padol na ruskom bojiisku, nezvestný, od 25. mája 1915 bol vyhlásený za mŕtveho dňom 1. júna 1917 výrok Sedrie v Trenčíne č. Ma 803/24 /5 zo dňa 15. októbra 1926. Do sterberegistra dodatočne zapísal kpt. duchovnej služby. Pramene: Register padlých VHA Bratislava, Zv.R19, str.14, Kniha mŕtvych, Matrika OcÚ Beckov, Zv.4, str.38/61, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

VALOVIČ Štefan - narodený 29. 10. 1872, v karanténe, údaje o úmrtí nie sú známe; rodičia: Andrej Valovič Palkech, ev., roľ., Kálnica č.57, Anna Krchnavá. Pramene: dokumenty NK Praha, Matrika narodených Ev. a. v. cirkvi v Beckove, č. 45, str.24/38, Kronika obce Kálnica z roku 1934.

NEZVESTNÍ

MASÁR Ján - nar. 1896, padol na ruskom fronte, bližšie údaje o ňom sa nepodarilo zistiť, nenašiel sme ho v matrikách, ani vo VHA Bratislava.

Poznámky: V čase, keď vypukla 1. svetová vojna, Poľsko ako štát po ekonomicky i politickej stránke neexistovalo. Vzhľadom na sebecké konanie poľskej šľachty, ktorá stala svoje vlastné záujmy nad záujmy krajiny, došlo k vnútornému rozbrojovaniu a ku kríze, ktorú využili Prusko, Rusko a Rakúsko. Tieto si ho v rokoch 1772, 1773 a 1793 v tzv. troch deleniach rozdelili takto: Rusko získalo Ukrajinu, Bielorusko a časti Lotyšska a Litvy; Rakúsko obsadilo Halič a Krakovsko; Prusko pripadlo Veľkopolsko a Mazowiecko. Toto pripomíname preto, lebo v zápisoch o padlých a ranejších sa aj preto často vyskytovali skomoleniny, viď nižšie.

1) V zápisoch, ktoré sa nachádzajú v archívnych dokumentoch, je uvádzaný Remiów. V skutočnosti sa jedná o Reniów v tarnopolskom kraji na dnešnej Ukrajine - 4 km od Zaloziec na pravom brehu rieky Seret. **2)** Buczac - poľsky Buczac, Ukrajinsky Bučac. Nachádza sa na západnej Ukrajine v Ternopilskej oblasti, historickom regióne Halič (Galicia). **3)** Perepelnik v uvádzanom okrese sme nenašli, pravdepodobne sa jedná o iný Zborov a nie ten pri Bardejove. **4)** Szepiz sa nachádzal v župe Csik, v tom čase vo východnom Sedmohradsku, ktoré bolo súčasťou Uhorska. **5)** Csorkow bude asi Csorkv v Ternopilskej oblasti na dnešnej Ukrajine. **6)** Ide o nezrozumiteľný zápis. Pravdepodobne padol niekde pri dnešnej Gorizii (Görz). **7)** V autentických dokumentoch sa uvádza Michow raz v Rusku a inokedy v Poľsku. Jeden Michow sa nachádza pri Lubline. **Spracoval: PhDr. Pavel Barinych, CSc.**

Editoval: Ing. Igor Ďurič, PhD.

Žiaci píšú o svojej škole

BLUE LIFE - BESEDA

Ujo a teta nám rozprávali o morských živočíchoch a ako ľudia hádžu do mora plasty. Sme sa aj dozvedeli, čo jedia korytnačky. Jedia medúzy. Videli sme aj, ako jeden ujo natáčal chlpatých vtákov a nevedel prečo zomierajú. Ale sme sa to dozvedeli, lebo jedia štupeľ od fliaš. A to nie je správne! O prírode sa musíme starať a nie ju znečisťovať. Beseda bola zaujímavá, a keď budem veľká, budem aj ja tam chodiť pomáhať a chrániť prírodu.

Lea Tvarožková, 2.A

BLUE LIFE

Mali sme možno pred rokom besedu Green Life a mysleli sme si, že to budú nejakí nudní ochranári, ale mňa to celkom bavilo. Všetci sme sa tešili, lebo hovorili, že prídu aj na budúci rok. A predsa došli. Ale nie ako Green Life ale ako Blue Life. Hovorili nám o tom, ako je nebezpečne pre život vyhadzovať odpadky do vody. A na jednom ostrove si deti aj dospelí mysleli, že to v tej vode zmizne. Ale keď tam došli tí ochrancovia prírody, naučili ich, že ono to tam ostane a zabíja ryby. Tak tam zaviedli odpadkové koše a bolo zase menej odpadkov než bolo predtým. Obidve tie prednášky sa všetkým páčili.

Šimon Magál, 4.A

BESEDA S POĽOVNÍKOM

Jedného dňa k nám na návštevu do školy prišiel pán Víťaz. Doniesol nám ukázať veľa trofejí. Napríklad parohy z jeleňa, lesný roh, lebku zo srnca a rohy z muflóna. Všeličo poučné nám aj porozprával. Doniesol nám aj veľa kalendárov so zvieratami. Skúšali sme na lesný roh trúbiť. Veľmi sa nám táto beseda páčila.

Eliška Pavlechová, 3.A

ZIMA

Cez zimu, keď bol sneh, tak sme sa hrávali na školskom dvore. Každý vytváral niečo zo snehu. Chodili sme do Hrabovníka do krmelcov dávať tvrdé perníky a jabĺčka. Cestou sme sa dolu kopcom šmýkali na ľade. Niekedy sme sa chodili do doliny na kopec sánkovať. Niekomu bola zima a niekomu príjemne, ale museli sme mať sušáky alebo kombinézu. Veľmi sme sa tešili zo snehu. Na zimu mám pekné spomienky.

Ninka Micháľková, 4.A

MORENA

Na Morenu sme sa chystali dlho. Katka s Ninou ozdobovali prúty - letko. Dávali tam veľkonočné vajička. Všetci sme sa stretli v parku a spievali

o Morene. Potom sme ju išli zapáliť a hodiť do potoka. Najprv nám nechcela horieť, no potom začala. Keď sme zahodili Morenu, išli sme vyrábať veľkonočné ozdoby. Vyrábali sme zajačikov z papiera. Mohli sme aj súťažiť s poľovníkmi. Boli tam aj na výstave zajace, kozičky, sliepky a kohúty. Aj keď bolo veľmi zima, no nám bolo veselo.

Sofia Hudecová, 3.A

PAPAGÁJE

Išli sme pozrieť papagáje. Boli krásne a farebné. Ujo Ľuboš Pavlech nám ukázal, ako ich kŕmi červičkami. Nás sa báli, uja nie. Vo vedľajšej búde boli aj mláďatá. Veľmi sa mi tam páčilo.

Karinka Sidorová, 2.A

ZAJAČIKY

Keď prišiel tento deň, bola som šťastná. Ujo Tibor Valovič miesto včiel nám ukázal zajačiky a ja ich milujem. Boli to barančeky a niektoré ešte len narodené. Mohli sme ich len pozrieť, nie chytať. Väčšie zajačiky nám ujo dovolil pohladkať a vziať do rúk. Boli krásne a hebké. Bola som šťastná, že sme ich mohli vidieť.

Sofia Rozvadská, 2.A

PLAVÁREŇ

Na plavárni sme boli trikrát. V prvý deň sme najskôr skúsili, aká je voda. Bola príjemná, ale pre niektorých studená. Ujo Andrej nám dal lopty. Hádzali sme si ich. Každý s kým chcel. Potom nám hodil aj slíže a potápačské štupeľ. Dali sme si rozcvičku, a potom sme súťažili. Išli sme aj do obchodu. Na druhý deň som sa naučil s mojím kamarátom skákať do vody. Potom sme to robili stále. Keď bol posledný deň na plavárni, spravili sme si video, ako skáčeme do vody. V škole sme si ho pozreli. Bolo pekné. Nakoniec sme ujo Andrejovi všetci poďakovali. Bolo tam dobre.

Nikolas Kotleba, 3.A

PLAVÁREŇ

Na plavárni sme boli tri dni. Páčilo sa mi, lebo bola tam sranda. V bazéne sme sa mohli hrať a vo vode sme mali dosky, slíže a lopty. Učili sme sa šípku, skákali sme do vody, potápali sme sa. Keď bol posledný deň, mali sme súťaž. Veľa detí preplávalo celý 25 metrový bazén.

Matúš Šutovský, 4.A

Žiaci píšu o svojej škole

HVIEZDOSLAVOV KUBÍN - RECITÁCIA

Na recitáciu som sa doma pripravovala. Sestra mi pomohla s výberom básne, ktorá sa volala „Parádnica“. Mala som aj trému, lebo som sa bála, že to zabudnem. No zvládla som to. Prednášala sa poézia a próza. Vyhrali Katka, Nina a Riško. Recitačná súťaž sa mi páčila a pani riaditeľka povedala, že všetci si zaslúžime sladkú odmenu.

Sofia Hudecová, 3.A

KARNEVAL

Na február sme sa veľmi tešili, lebo bol karneval. Telocvičňu sme si najskôr krásne vyzdobili. Vyrábali sme farebné reťaze a rôzne masky. Ja som bol Zoro. Najviac sa mi páčil Šimon, ten bol práčka. Mali sme aj supermana, princeznú, baletky. Po predstavení masiek začala diskoteka, tanec s metlou a zaujímavé súťaže. Pochutili sme si na občerstvení. Mne maminka upiekla výborný perník. Karneval bol suprový!!!

Riško Šicko, 3.A

SUPERSTAR

Na piatok som sa tešila, lebo sme mali v škole Superstar. Spievala som pieseň od Zuzany Smatanovej - Horou. Na súťaž som sa dlho pripravovala. Moja sestra Emka spievala pieseň od Kristíny - Horehronie. Podľa mňa bol najlepší Riško, ktorý spieval pieseň od skupiny Tublatanka - Lod' do neznáma. Porota nás hodnotila bodovaním, a tiež sme si losovali hudobné hádanky.

ky. Superstar vyhral Riško, ja, Dávidko, Karinka a Ninka. Na Superstar mám pekné spomienky.

Eliška Pavlechová, 3.A

VČELÁRSKY KRÚŽOK

Od prvého ročníka chodím na včelársky krúžok, ktorý ma veľmi baví. Najradšej som, keď nás ujo Tibor zoberie k úľom. Dáme si na hlavu klobúky a pozorujeme včielky. Už sme aj vytáčali med. Tiež sa teším, keď na Vianoce zdobíme medovníčky, ktoré nám napečie teta Pažitná. Včelársky krúžok mi bude veľmi chýbať, pretože už odchádzam do piateho ročníka.

Matúš Šutovský, 4.A

DEŇ MATIEK

Deň Matiek bol v nedeľu. Bolo tam super. Ale najprv sme to museli nacvičiť, čo nám trvalo asi tri týždne. Bola som moderátorka a sprevádzala som aj školákov aj škôlkarov. Na program prišli mamy aj otcovia. Mojej mame sa program páčil. Keď sme spievali pieseň o mame, tak sa skoro všetky mamy rozplakali. A mojej mame sa páčili aj škôlkari.

Sofia Hudecová, 3.A

DEŇ MATIEK

Moja mama až plakala, ako som sa na ňu nežne pozerala. Najprv boli škôlkari, až potom my. Ja som vystupovala v balete, potom Deti ráje, básničky a pesničky.

Sofia Rozvadská, 2.A

VÝLET

V stredu sme boli v Haluziciach. Názov dediny som si mýlil s konármi. Videli sme zrúcaninu kostola. Celkovo sme prešli asi 7 kilometrov. Boli sme v priepasti. Tam som preskakoval malý potôčik. Keď sme išli na rozhľadňu, tak sme boli strašne vysoko. Odtiaľ sme videli až na Javorinu, Beckovský hrad, Trenčiansky hrad, Inovec, Veľký Lopeník. Trvalo nám dlho, kým sme prišli do reštaurácie u Žákovica. Tam som si dal zmrzlinový pohár. Veľmi sa mi páčilo.

Riško Šicko, 3.A

HALUZICE

V stredu sme išli autobusom do dedinky Haluzice. Je to kúsok od Nového Mesta nad Váhom. Išli sme sa pozrieť na zrúcaninu kostola. Tam sme sa nadesiatovali na obrannom múre. Potom sme išli po lúke po cestičke do lesa a po schodoch dole do priepasti. Videli sme potok, bolo tam pekne a tichučko. Potom sme išli na rozhľadňu, boli sme unavení a zadýchani. Išli sme sa pozrieť na výhľad a videli sme aj Beckovský hrad. Potom sme išli do penziónu. Tam sme sa zahráli a kúpili sme si zmrzlinový pohár. Páčilo sa mi tam.

Katka Harmadová, 3.A

BRATISLAVA

Cestovali sme vlakom do Bratislavy - hrali sme karty. Išli sme sa pozrieť na Prezidentský palác a na výmenu stráží.

(pokračovanie na str. 9)

Veselé zážitky zo škôlky Bzučulky

K jednému z najočakávanejších podujatí v našej materskej škole neodmysliteľne patrí aj KARNEVAL. Ani tento rok v mesiaci február tomu nebolo inak. Deti aj pani učiteľky vystrojení v maskách od výmyslu sveta to roztočili hneď zrána. Skúmovými pohľadmi navzájom hádali, kto sa skrýva pod tou ktorou maskou. Vzájomnou prehliadkou všetkých masiek začala tá pravá fašiangová zábava, v ktorej sa všetci zvrátili v tanci. Pri rezkej muzike s pravým fašiangovým pohostením zbehol dopoludnie ani nevedno ako. V závere bola ocenená každá maska sladkou odmenou a sladkým fašiangovým občerstvením, ktoré pre detičky pripravili ich dobré mamičky. Za čo im veľmi pekne ďakujeme, a taktiež ďakujeme za dobrú spoluprácu s pani učiteľkami. Aj vďaka rodičom, ktorí sa postarali o nádherné masky svojich ratoleští, sme všetci prežili jedno čarovné dopoludnie plné radosti, obohatené o krásne zážitky. Okrem toho, že sa deti naučili pekné piesne a básničky, najväčšiu radosť vždy prináša samotná príprava na karneval. Najskôr sme si spolu s deťmi našu škôlku pekne vyzdobili. Deti si dokonca samé zhotovili aj pestré masky na tvár. Naozajstná zábava sa však začala, až keď sme sa pooblekali do veselých kostýmov.

Veselú zábavu, plnú spevu a tanca, si detičky v našej škôlke užili aj pri vystúpení hudobného divadielka SLNIEČKO „Separovanie odpadu“ s námetom ako deti motivovať k triedeniu - separovaniu odpadu. V našej škôlke už deti vedia ako na to. Motivujeme ich aj k ochrane životného prostredia. Výchovné zameranie „Ako triediť odpad“ má u detí veľký úspech. Hravou formou sa deti učia správne zaradiť odpad do kontajnerov, čo patrí a, naopak, nepatrí do zbernej nádoby. Čo vieme z odpadov vyrobiť, na čo nám vlastne slúžia. Poukázať na to, že skládkovanie odpadov má nežiaduci vplyv na životné prostredie. Deti si mohli vytvoriť aj svoj vlastný obrázok z vrchnákov z PET fliaš. Deti činnosť veľmi bavila a podarilo sa im vytvoriť naozaj zaujímavé obrázky.

Vzdelávacou prednáškou sme sa venovali i téme o ľudskom tele a ako si chrániť svoje zdravie. Určovali na základe viacmysľového vnímania časti tela a jednoduchým spôsobom opisovali ich funkciu. Vnímali a určovali viacerými zmyslami niektoré životne dôležité orgány (srdce, pľúca, mozog, atď.). Reagovali slovné na jednoduché otázky jednoslovnou, viacslovnou odpoveďou alebo jednoduchou frázou. Pomenovávali na základe poznania

časti ľudského tela, rozvíjali schopnosť opísať ich funkciu. Určovali prostredníctvom analýzy obrázkov vnútorné orgány a špecifikovali ich funkciu. Vyjadrovali spojitosti medzi jednotlivými orgánmi a časťami ľudského tela. Reagovali slovné na jednoduché otázky súvisiace so starostlivosťou o zdravie, s poznaním časti ľudského tela, vnútorných orgánov a ich funkcií.

Marec sa v našej materskej škole niesol v duchu knihy, obľúbených rozprávok, knižných a filmových postavičiek. Šikovné rúčky škôlkarov sa aktívne zapájali do rôznorodých aktivít, ktoré pre deti pripravili pani učiteľky. Navštívili sme obecnú knižnicu a vysvetlili zmysel čítania kníh a rôznych encyklopédií. V dnešnej dobe plnej digitálnych technológií sa na význam „bohatstva“ kníh, bohužiaľ, akosi zabúda. Deti s radosťou dramatizovali aj známe rozprávky a vedia, čo je to poézia a čo próza.

Marec - mesiac knihy skončil, a tak končili aj aktivity zamerané na knihu, na rozprávku. Tá však naše deti denne ukladá do postieľok a je vždy prítomná. A čo vy, dospeláci, kedy ste svojim deťom naposledy prečítali peknú rozprávku? Verte, že internet a televízia ju nikdy nenahradia. Prajeme preto všetkým pekné chvíle s knihou, s rozprávkou, s dobrom.

Predškolský vek je vekom rozprávok. City, ktoré vzbudzujeme prostredníctvom nich, sú hlboké a pretrvávajú až do dospelosti. V snahe čo najviac priblížiť dieťaťu knihu je naše každodenné čítanie pred spaním a vo voľnom čase. Čítame rôzne druhy detských kníh a pozorujeme, že dieťa sa stáva dobrým poslucháčom, zažíva veľa neopakovateľných chvíľ plných pohody, zvedavosti, čara, porozumenia a zblíženia, rozvíja sa jeho citový život, vyjadrovacie schopnosti, obohacuje sa jeho poznanie, kladie sa základ čitateľskej gramotnosti a nadobúda kladný vzťah ku knihe.

V nasledujúcich dňoch máme v pláne turistickú vychádzku do blízkej prírody. Cieľom našej vychádzky bude prostredníctvom zážitkového učenia poznať a určiť hlavné znaky jarnej prírody, vyhľadávať a pozorovať voľne žijúce živočíchy - hmyz, ich charakteristické znaky, zdôvodniť škodlivosť a užitočnosť hmyzu. Prírodné prostredie je najvhodnejším miestom na získavanie skúseností a chápanie súvislostí a miestom učenia sa.

V mesiaci jún nás čaká rozlúčka so šikovnými predškolskými, za ktorými nám bude veľmi smutno. Budeme si však kývať cez plot, pretože všetci budú navštevovať našu blízku Základnú školu v Kálnici. Pripravujeme pre nich veselé tablo, ktoré bude umiestnené vo vitríne obecnej pošty. Blížiaci sa koniec roka je tu už o pár týždňov a detičky sa tešia aj na blížiaci sa dovolenky so svojimi rodičmi, ktoré pre nich chystajú cez letné prázdniny a chcú ich potešiť za celoročné pekné správanie v našej škôlke. Preto im všetci prajeme veľa krásnych a nezabudnuteľných zážitkov z leta a aby sa nám vrátili hlavne zdraví a plní sily a elánu do ďalšieho školského roka.

Text a fotky kolektív MŠ

Tento školský rok bol výnimočný

Tento školský rok bol výnimočný v tom, že sme oslavovali dve významné výročia: 50 rokov materskej školy a 105 rokov základnej školy. Od ich vzniku obidve inštitúcie fungovali samostatne až do roka 2008, kedy sa z nich stal jeden právny subjekt - Základná škola s materskou školou Kálnica a začala sa písať nová, na budúci rok už 10-ročná história.

ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Vyučovať sa v nej začalo od roku 1912 a o tri roky sa ľudová škola rozšírila o ďalšiu triedu umiestnenú v bývalej cirkevnej škole. V týchto rokoch ju navštevovalo okolo 160 detí. Od roku 1918 riadili školu: Viktória Kováčová, Elena Hrušovská, Dušan Kišš, Anna Juríková, Margita Pagáčová, po ktorej som v roku 2008 nastúpila na post riaditeľky. Všetci riaditelia sa snažili, aby sa škola neustále rozvíjala a skrášľovala. Zo starej prízemnej budovy sa v roku 1972 stala jednoposchodová modernejšia budova, akú poznáme dodnes. Obnovovali sa aj vnútorné priestory, vymenil sa starý nábytok za nový, skrine, lavice, katedry a stoličky. V roku 2004 do počítačovej miestnosti pribudli počítače v rámci projektu Infovek, zakúpil sa jeden z prvých modelov interaktívnej tabule a neskôr vďaka Európskej únii sme doplnili ďalšie počítače a interaktívne tabule, notebooky. Z projektu Comenius Regio v rámci cezhraničnej spolupráce s maďarskou školou vo Felsenýéku, sme okrem prezentácie našej školy v celoslovenskom meradle a cenných poznatkov, získali aj notebook a tlačiareň. Vybudovali sme dopravné ihrisko, prístrešok na posekanie na školskom dvore. Podarilo sa nám založiť občianske združenie - Rodičovské združenie pri ZŠ s MŠ v Kálnici, ktoré nám významnou mierou pomáha pri financovaní pomôcok do materskej a základnej školy, autobusovej dopravy na súťaž a koncoročné výlety, bazénu na plávanie a podobne.

Postupom rokov počet detí neustále klesal, no aj napriek tomu deti boli a sú aj dnes, spolu s pedagógmi, neodmysliteľnou súčasťou spoločenského diania v obci. Stáli pri vzniku ochotníckeho divadla, v dramatickom krúžku navčivovali divadelné hry, organizovali recitačné súťaže, školské olympiády, výtvarné súťaže, športové súťaže (Beh oslobodenia obce, súťaž vo vybíjanej), plavecký výcvik, matematické súťaže, zdravú diету, besedy so zaujímavými ľuďmi, besedy v knižnici, exkurzie, výlety, karneval, školu v prírode a mnohé iné. V súčasnosti organizujeme podobné akcie:

- * v spolupráci s materskou školou: Deň jablka, Vynášanie Moreny, Vystúpenie ku Dňu matiek, spevácka súťaž Superstar;
- * s malotriednymi školami v okrese Trenčín: Olympiáda, výtvarná súťaž v maľovaní kraslíc - Maľované vajíčko, recitačná súťaž - Hviezdoslavov Kubin malotriednych škôl, prírodovedná olympiáda;
- * s dôchodcami: jesenná výstava ovocia;
- * s včelármi: včelársky krúžok, výtvarná súťaž Včela v prírode;
- * s dobrovoľným hasičským zborom v Kálnici: oslava Medzinárodného dňa detí na ihrisku;
- * s Klubom kálnických mamičiek: Mikulášska besiedka;
- * s Maticou Slovenska: osadenie pamätnej tabule J.M. Hurbana v parku;
- * S poľovníckym zväzom: besedy.

MATERSKÁ ŠKOLA

Bola vybudovaná v akcii Z a otvorená v novembri 1967. Prvou riaditeľkou bola pani Mária Hladká. Neskôr to bola pani Viera Miková a Blažena Filipová, ktorá od roku 2008 sa stala zástupkyňou riaditeľky pre materskú školu. Po jej odchode do dôchodku ju nahradila pani Dana Krchnavá, ktorá sa snažila, spolu so mnou, pokračovať v začatom trende rozvoja materskej školy. Počas svojej histórie prešla aj materská škola vnútornými aj vonkajšími zmenami. Vo vnútri sme vymenili nábytok, lehátko, skrine, prepojili sme herňu s jedálňou a znížili strop, dali nové stropné svetlá, vybudovali nové WC, umývadlá, zakúpili nové šatňové skrinky, z projektu Európskej únie sme dostali počítač, notebook, interaktívnu tabuľu, tlačiareň, s pomocou zriaďovateľa sme zabezpečili priestory alarmom, zateplili budovu a dali novú fasádu, plastové okná a dvere, vybudovali detské ihrisko v záhrade materskej školy s pomocou rodičov a Klubu kálnických mamičiek.

Už počas pôsobenia pani Blaženy Filipovej bola materská škola jednotriednym zariadením s počtom detí do 30, čo pokračovalo aj ďalšie roky. Až tento školský rok, po dodržaní komplikovanej legislatívy, sa podarilo v spolupráci s Radou školy a zriaďovateľom, otvoriť ďalšiu triedu pre najmenšie deti. Teraz máme zapísaných 30 detí v materskej škole. Aj tu sa snažíme deťom spestriť chvíle divadielkami, koncertami, besedami, výletmi.

Našou súčasťou je aj školská jedáleň, ktorej zamestnanci zabezpečujú deťom aj dospelým zdravú a chutnú stravu, ktorá spĺňa všetky požadované normy platné pre školské stravovanie. Kuchyňa sa taktiež počas fungovania obnovovala, zakúpili sa nové drezy, dali sa na pracovné stoly antikorové dosky, vymenili sa chladničky, mrazničky, bojler, zakúpili sa notebook a tlačiareň. Zasluhou pani vedúcich sme sa zapojili do programu Školské ovocie a Mliečneho programu. Na podnet obecného zastupiteľstva o zrušení kuchyne a dovoze stravy, aby sa ušetrili finančné prostriedky, som urobila prieskum o možnosti-

ach dovozu stravy, jej výhodách a nevýhodách. Podľa mojich zistení a výpočtov ekonómky školy vyplynulo, že strava dovážaná je drahšia, nevýhodou je len jeden dovozca, boli by veľké komplikácie s obnovou kuchyne v budúcnosti a iné ďalšie nevýhody, na základe ktorých som neodporúčala zrušiť kuchyňu. Ku kvalite dovážanej stravy mali pripomienky rodičia detí, ktorí iniciovali petíciu s podporou veľkého počtu občanov Kálnice. Takto sa snaha o zachovanie kuchyne podarila.

Počas desiatich rokov vo funkcii riaditeľky školy som zažila veľa pekných, ale aj ťažkých chvíľ. Riešila množstvo problémov podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia tak, aby škola v porovnaní s inými obstála, čo sa mi aj podarilo, lebo všetky kontroly za tie roky dopadli dobre. Okrem toho som sa snažila, aby deti a ich rodičia boli spokojní, aby zamestnanci školy spolu dobre vychádzali, aby sa prostredie škôl renovovalo, aby sa upevňovali vzťahy s občanmi Kálnice. Moja snaha bola veľmi obmedzovaná finančnými prostriedkami, ktorých nedostatok som riešila rok čo rok. O to viac som si vážila akúkoľvek pomoc zo strany rodičov a iných občanov, ochotu zamestnancov školy robiť nad rámec svojich povinností bez očakávania finančnej odmeny a ja som čakala za svoju snahu tiež len uznanie a podporu tých, ktorí majú právomoc pomôcť škole rôznymi spôsobmi, aj finančnými. Namiesto toho som narazila väčšinou na neochotu, dokonca som častokrát bola terčom výsmechu, neúcty, obviňovania z klamstva, ohovárania, dávania za vinu toho, za čo som nemohla, ako napríklad nízky počet detí v základnej škole...

Spolu s mojimi kolegyňami som robila všetko, aby sme motivovali rodičov k tomu, aby si deti dávali do našej školy a boli sme radi každému jednému dieťaťu, lebo tých detí, čo boli u nás v materskej škole a mali postúpiť do základnej školy, bolo v jednom ročníku málo. Až posledný školský rok je ich o niečo viac a bolo by ich ešte viac, keby sa v Kálnici, tak ako v susedných obciach, postavili nájomné byty pre mladé rodiny. Potom by neboli problémy s počtom detí v škole a ani s finančnými prostriedkami pre školu.

Počas posledných troch rokov som musela na odporúčanie obecného zastupiteľstva robiť veľa úsporných opatrení, aby som zabezpečila fungovanie škôl a jedálne bez navýšovania finančných prostriedkov. Šetriť sa dá, ale nie donekonečna a nie na úkor všetkého ostatného. Nie som ochotná znášať dôsledky týchto opatrení a v budúcnosti sa podieľať na krokoch, ktoré by viedli k zatvoreniu školy, škôlky alebo jedálne, lebo by som zahodila 14 rokov môjho snaženia. Preto som sa rozhodla, že sa nezúčastním v júni výberového konania na riaditeľku ZŠ s MŠ Kálnica, čo znamená, že si budem musieť hľadať nové pracovné miesto. Nebude to pre mňa ľahké, lebo som si tu zvykla a budú mi chýbať dobré a milé kálnické deti, bývalé aj súčasné kolegyne a spolupracovníčky, s ktorými som sa stretávala, a vy všetci, ktorí ste mi za tie roky pomohli, poradili a podporili ma v mojej práci. Všetkým VÁM za to zo srdca dakujem.

Mgr. Monika Roháčková

(pokračovanie zo str. 7)

Potom sme čakali na trolejbus, ktorý nás odviezol pod Bratislavský hrad. Potom sme išli na Hviezdoslavove námestie. Videli sme SND, Čumila aj Napoleona, Dóm svätého Martina. Na obed sme išli do Mc Donalds.

Matúš Šutovský, 4.A

VÝLET DO BRATISLAVY

Do Bratislavy sme cestovali vlakom, v ktorom sme hrali karty a rozprávali sme sa, na čo sa najviac tešíme. Keď sme vystúpili z vlaku, všetci sme sa tešili, lebo pani učiteľka nám povedala, že za pár minút bude výmena stráží, no a stihli sme aj tých strážcov, išli po chodníku a my sme išli po nich, pozerali sme sa cez plot pri prezidentskom paláci. Boli sme aj na Bratislavskom hrade a videli sme odtiaľ Dunaj, Most SNP, vežu Dómu sv. Martina... Boli sme aj na Michalskej veži a v nej sme videli staré brnenie, meče, pištole, sekery, štíty a helmy. Boli sme na tej veži, ale ja som si myslel, že to bude nič. Ale keď sme vyšli až tam hore, tak som sa hrozne moc zľakol, lebo sme boli veľmi vysoko. Výlet bol super!!!

Šimon Magál, 4.A

UVÍTANIE MALÝCH KÁLNICANOV

Deti sú budúcnosťou nás všetkých, vyrastú z nich budúci občania Kálnice, ktorí ju budú v nasledujúcich obdobiach riadiť, budovať, pričína sa o jej ďalší rozvoj a rast. Budú pokračovateľmi a nositeľmi zvykov a tradícií našich predchodcov, stanú sa tvorcami nových hodnôt a stále sa lepšiacich podmienok života v obci. Je veľmi dobré pre každú obec, aby sa v tej „ich“ dedinke rodilo čo najviac detí a aby sme všetci spolu vytvárali krajšiu budúcnosť. Plne si to uvedomujeme i vo vedení našej obce a tešíme sa spolu s rodičmi z každého malého človečička, o ktorého sa obec rozrastie. S veľkou radosťou pozývame rodičov s deťmi narodenými v uplynulom roku na spoločné uvítanie do života. Poteší nás, keď rodičia pozvanie príjmu a stretne sa spolu s ich novonarodenými deťmi v obradnej sieni obecného úradu. Je to vždy veľmi milá slávnosť, vzácné chvíle. Rovnako tomu bolo i 24. februára tohto roka, kedy sme slávnostne prijali do kruhu občanov našej obce štyroch malých občiankov. Prijemnú atmosféru ešte umocnila báseň v podaní žiačky ZŠ Lei Tvarožkovej a precítená pieseň Michaely Bôžikovej. Detičky dostali na pamiatku darčeky i malú finančnú hotovosť, mamičky šípovú ružičku.

Hoci malí občiankovia si ešte neuvedomovali, že zohrali hlavnú úlohu v tento sviatočný deň, no fotografie v rodinnom fotoalbe im to po rokoch pripomenú.

Ing. Ján Krchnavý

Seminár pre žiakov stredných škôl k druhej svetovej vojne 5. ročník

Dňa 15. 5. 2018 sa v priestoroch Spoločenského domu v Novom Meste nad Váhom uskutočnil už piaty ročník odborného seminára pre žiakov stredných škôl k problematike druhej svetovej vojny.

Gestorom a iniciátorom reprezentatívneho podujatia bola Oblastná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Novom Meste nad Váhom v spolupráci s novomestskou Strednou odbornou školou obchodu a služieb. Záštitu nad seminárom prevzala ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová a predseda TSK Jaroslav Baška.

Úvod patril študentom gymnázia, ktorí zarecitovali tematicky ladenú poéziu a prečítali priateľský pozdrav so želaním všetkého najlepšieho od Zoe Klusákovej-Svobodovej, dcéry armádneho generála a prezidenta ČSSR Ludvíka Svobodu. Potom program pokračoval odovzdaním medaily Milana Rastislava Štefánika II. stupňa Jánovi Hargašovi a Pavlovi Bahnikovi, dlhoročným aktívnym členom OV SZPB v Novom Meste nad Váhom. V mene predsedu TSK prítomných účastníkov seminára pozdravil podpredseda TSK a primátor Nového Mesta nad Váhom Jozef Trstenský a predseda OV SZPB Ján Hulínek. Z ďalších predstaviteľov okresu sa seminára zúčastnili viceprimátorka Nového Mesta nad Váhom Kvetoslava Hejbalová a prednostka Obvodného úradu Andrea Augustínová.

Programová náplň 5. ročníka bola mimoriadne zaujímavá a podnetná. V troch tematických celkoch renomovaní vedeckí pracovníci a nadšenci novodobej slovenskej i česko-slovenskej histórie fundovane, s využitím prezentácií, vysvetlili a uviedli fakty, udalosti poukázali na mnohé fabulácie a mýty spojené s II. svetovou vojnou a vojnovým slovenským štátom.

V prvom príspevku pod názvom Slovenská armáda v II. svetovej vojne sa jeho autor doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., z Vojenského historického ústavu v Bratislave, zameril na udalosti, ktoré predchádzali vojnovému konfliktu, a ktoré sa bezprostredne týkali obyvateľov Česko-Slovenska. Presvedčivým a autentickým spôsobom priblížil medzinárodné, politické, vojenské a územné súvislosti tak Mnichovskej dohody, ako aj Viedenskej arbitráže, ktoré viedli k rozbitiu Československej republiky v rokoch 1938 - 1939, následnému vzniku Protektorátu Čechy a Morava a Hitlerom vynúteného vojnového slovenského štátu, ktorého politická reprezentácia sa hneď od začiatku usilovala spolupracovať s nacistickým Nemeckom. Uviedol veľa faktov ako napr.: „Slovenská republika bola účastníkom II. svetovej vojny od jej prvého dňa, t. j. od 1. septembra 1939, keď jej vojenské jednotky súčasne s vojskami nemeckého Wehrmachtu vstúpili na územie Poľska. Spojencom nacistického Nemecka zostala až do jeho porážky. Vojská slovenskej armády počas trvania II. svetovej vojny v Európe pôsili po boku ozbrojených síl nacistického Nemecka na území dnešných desiatich európskych krajín: Poľska, Ukrajiny, Bieloruska, Ruska, Moldavska, Rumunska, Maďarska, Rakúska, Talianska a Česka. Podobne silu výpovede má aj telegram nemeckého vyslanca v Bratislave H. E. Ludina Zahraníčnému úradu v Berlíne zo dňa 22. júna o 11,25 hod., kde sa uvádza: Tuka žiada, „aby sa pánovi ríšskemu ministrovi zahraničia oznámilo

nasledujúce:

1. Slovensko hodlá okamžite prerušiť diplomatické vzťahy so ZSSR a žiada súhlas.
2. Slovensko sírne žiada, aby smelo splniť pranie nemeckej brannej moci smieť sa zúčastniť primeraným kontingentom boja proti ZSSR. Potrebné vojenské prípravy sa vykonávajú v zhode s misiami nemeckej brannej moci.“

Doc. Bystrický tiež priblížil účastníkom zásadné vojenské operácie slovenskej armády na sovietsko-nemeckom fronte, pričom uviedol presné počty slovenských armádnych skupín, ktoré pôsobili po boku nemeckých vojsk. Zároveň vyvrátil mnohé zaužívané stereotypy, týkajúce sa vzťahov a fungovania slovensko-nemeckého velenia i armád ako takých.

Riaditeľ Múzea SNP v Banskej Bystrici, PhDr. Stanislav Mičev, PhD. nadviazal na svojho predrečníka. Jeho prednáška a prezentácia zrozumiteľným spôsobom spopularizovala druhú tému seminára - Účasť slovenských vojakov v SNP. Cez česko-slovenský zahraničný odboj, ten londýnsky (vládny) aj moskovský (komunistický), prešiel k ustanoveniu odbojového orgánu - Slovenskej národnej rady, nezabudol ani na tzv. Vianočnú dohodu, v ktorej sa obe krídla odboja - komunistické aj občianske prihlásili k boju proti Nemecku a jeho spojencom, k obnoveniu Česko-Slovenska a zrovnoprávneniu postavenia Slovenska v ňom.

Jadro jeho prednášky tvorila príprava na prevrat - Slovenské národné povstanie, jeho priebeh, vrátane Karpatsko-duklianskej operácie (8. 9. - 28. 10. 1944) vojsk Červenej armády a 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, partizánskeho hnutia, spojeneckej pomoci a osudov generálov povstaleckej armády Jána Goliana a Rudolfa Viesta.

Medzi tých hrdinov spoločných česko-slovenských dejín, na odkaz ktorých by sme nemali zabúdať ani v treťom tisícročí, patrí aj armádny generál a politik - prezident ČSR v rokoch 1968 až 1975 Ludvík Svoboda. Životný príbeh tejto výraznej osobnosti i osudy jeho rodiny a rodiny jeho manželky Ireny Stratilovej pod názvom Generál Ludvík Svoboda a I. Česko-slovenský armádny zbor komplexne, vyvážené a s veľkou mierou empatie prezentovala publiku PhDr. Miroslava Poláková, PhD. z Gymnázia v Uherskom Hradišti.

Seminár bol ukončený štátnymi hymnami Slovenskej republiky a Českej republiky. Spopularizovať najmä mladšej generácii udalosti spred i počas druhej svetovej vojny z pohľadu národných dejín a s potrebným odstupom, čo bolo primárnym zámerom organizátorov a lektorov tohtoročného odborného seminára, nie je vždy jednoduché. Doteraz sú ohlasy na výsledky seminára iba pozitívne.

Kladiem si otázku, či by nebolo užitočné, aby SZPB takéto semináre - samozrejme, adekvátne modifikované - mohol zorganizovať aj pre žiakov zo ZŠ mimo spomínaných miest aj napriek tomu, že je to pre deti ZŠ už dosť vzdialená história.

Ing. Ján Hargaš, PhD., Ing. Milan Bušo

Zájazd do Česka České Budejovice, Český Krumlov a Jindřichův Hradec

V dňoch 13. až 15. apríla 2018 sa uskutočnil trojdňový poznávací zájazd do Česka, ktorý organizačne zabezpečil Klub kálnických mamičiek a Klub dôchodcov v Kálnici. Výlet absolvovalo 51 účastníkov.

Doprava bola zabezpečená autobusom. Prvý deň sme sa autobusom presunuli z Kálnice cez Senicu a Brno do Českých Budejovic.

České Budejovice s 95 tisíc obyvateľmi sú najväčším mestom Juhočeského kraja. Mesto píše svoju históriu už od roka 1265, kedy ho založil český kráľ Přemysl Otakar II. V Českých Budejoviciach sme absolvovali prehliadku historického centra mesta a navštívili sme známe Masné krámy (historická budova z roka 1554 - pôvodne boli v nej obchodíky - krámy), v súčasnosti je to známa reštaurácia. Nasledoval presun do Českého Krumlova, kde sme boli ubytovaní v hoteli Vltava. Večerný čas sme využili na prehliadku blízkeho okolia hotela.

Druhý deň sme absolvovali prehliadku mesta Český Krumlov a najmä jeho historických častí, ktoré sa rozprestierajú popri meandrujúcej rieke Vltava. Mesto má 13 tisíc obyvateľov. Najstaršie osídlenie spadá do staršej doby kamennej, slovanské osídlenie je datované od 6. storočia n. l. Doba rozkvetu mesta je spojená s vládou pánov z Rožmberka (1302-1602). Krivolaké uličky, romantické zákutia a unikátny komplex meštianskych domov s impozantnou dominantou zámku nad meandrom Vltavy, krčmičky, kaviarničky, pestrá zmes turistov z celého sveta, jedinečná atmosféra - to je Český Krumlov. Od roka 1992 je zapísaný na zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Okolo poludnia sme individuálne absolvovali prehliadku zámku, následne jeho nádvorí, parku a rarity - otáčavého divadelného hľadiska. Večer bola opätovne individuálna prehliadka uličiek a krčmičiek historického centra mesta.

Tretí deň nasledoval presun z Českého Krumlova do Jindřichovho Hradca, kde sme absolvovali spoločnú prehliadku gotického hradu a renesančného zámku, a potom individuálne prehliadku historického centra mesta. Prvá písomná zmienka o meste je z roka 1220, mesto má do 22 tisíc obyvateľov. Mestom prechádza 15. poludník, vyznačený

pamätnou doskou na kostole „Nanebevzatí Panny Marie“ a nerezovou značkou v kamennej dlažbe. V rámci individuálnej prehliadky historického centra mesta sme absolvovali obed vo viacerých sympatických reštauráciách.

Počasie po piatkovom premenlivom a veternom sa zlepšilo a v sobotu a nedeľu bolo veľmi pekne. Podľa názorov účastníkov sa poznávací zájazd vydaril, zaujímavé prehliadky miest a zámkov v juhozápadných Čechách zanechali v nás pekné zážitky.

Na záver už len treba poďakovať organizátorom, ale aj všetkým účastníkom, za úspešný priebeh „Trojdňového výletu po Južných Čechách“.

Samuel Jelínek

Vynášanie Moreny a Veľkonočný otvorený dvor

Dňa 17. 3. 2018 sa v našej obci uskutočnilo tradičné víťanie jari a vynášanie Moreny. Trasa pochodu viedla od miestneho parku smerom k dolnému mostu.

Pre účastníkov víťania jari akcia pokračovala v záhrade za pohostinstvom Potoček, kde bolo pripravených viacero atrakcií pre najmenších. Deti zo ZŠ - MŠ si vytvárali svoje diela v tvorivej dielničke za pomoci Kálnických mamičiek, zahrli si hravú vedomostnú súťaž „Malý kálnický polovníček“ - pripravili Polovnícka spoločnosť ostré vrchy Kálnica a PZ Kálnica; členovia Klubu dôchodcov sa postarali o chutné pohostenie pre účastníkov. Verejnosť mala možnosť zoznámiť sa so zvieratkami vďaka kontaktnej výstave, ktorú pripravila miestna organizácia SZCH v Kálnici. Vďaka tejto milej spoločnej spolupráci sme radostne privítali jar v Kálnici.

Ďakujeme všetkým zúčastneným, organizáciám a hosťom za spoluprácu a účasť.

Žaneta Potočková

Spoločenská kronika (január - máj 2018)

Narodili sa: Zina Hladká, Diana Blažeková, Alexej Nemšák, Lilien Pavlechová, Lucas Gacko

Blahoželáme

50 rokov: Peter Koreň, Vladislav Tvarožek, Renáta Klíčová, Ján Filip, Milan Krchnavý, Miroslav Krchnavý, MUDr. Lenka Benáková, Miroslav Dedík;

60 rokov: Milan Valovič, Anna Kubišová, Zuzana Hladká, Ján Maňo, Jolana Labancová, Alena Pavlechová, Ján Kadlecík, RNDr. Anna Maňová, Viera Gajdošečová, Drahoslava Revayová, Anna Juríková, Hana Dovinová;

70 rokov: Ivan Barinych, Emília Pašková, Dušan Stano, Ivan Dovina, Dušan Hladký;

80 rokov: Zuzana Rošková, Stanislav Urban, Anna Valovičová

Rozlúčili sme sa

Emília Jakušová, Jozef Snopek, Ján Šlosár, Helena Hajdušková, Milan Pagáč, Štefan Batka, Ján Krchnavý, Jozef Hlávek

BŠ

Kálnická studienka na vystúpeniach

Vážení naši priaznivci a priatelia, dovoľte, aby som vás informovala o našich budúcich folklórnych vystúpeniach, na ktorých vás radi privítame.

MFF Myjava - vystúpenie „Ludové rozprávačstvo“ dňa **16. 6. 2018** o 16.15 hod. a 20.00 hod.

Nové Mesto nad Váhom (park) - divadelná časť „Drápačky na dedine“ dňa 24.06. 2018 o 15.00 hod.

Hrad Beckov „Zem spieva aj na hrade Beckov“ - vystúpenie Kálnickej studienky „Dožinky na dedine“ a vystúpenie FS MÁJ Piešťany dňa 22.09.2018. Výstava krojov z obce Kálnica dňa **23. 9. 2018**. Počas podujatia si budete môcť pochutnať na výbornom burčiaku a zemiakových plackách.

Žaneta Potočková

Čo nového vo vodnom hospodárstve

V uplynulom roku sme prežili veľmi neprijemnú a zložitú situáciu v zabezpečovaní dostatku pitnej a čistej vody pre občanov. Ukázalo sa, že splnenie tejto úlohy bude pre spokojnosť občanov nielen mimoriadne dôležité, ale i náročné. Pretrvávajúcim problémom je absencia produkcie vody z vodného zdroja Klokočovka a prechodné zakaľovanie vody v rôznom stupni na prípojkách, čo má viacej príčin.

Slabá zrážková činnosť spôsobuje už takmer 10 rokov nedostatočné dopĺňanie vodných zdrojov vybudovaných v horných častiach vodných horizontov, do ktorých patrí i Klokočovka. Hladina vody v nej ešte stále klesá a v súčasnosti je 90 cm pod odbernou rúrou t.j. do vodného systému z nej nič netečie, i keď hĺbka vody v studni dosahuje 2,8 m. Ako z uvedného vyplýva, všetku vodu do obce dodávame z vodných zdrojov Stoky. Táto voda spĺňa hygienické parametre na pitnú vodu, ale oproti pôvodne dodávanej vode, ktorá bola vytváraná zmiešaním vody z Klokočovky i Stokov, má iné zloženie, ktoré nám zapríčinilo i rozpúšťanie dlhoročných usadenín v potrubiach a tým i čiastočné zakaľenie vody, hlavne na prípojkách domácností. Problém, ktorý sme i napriek maximálnej našej snahe úplne nedokázali vyriešiť. Pôvodne navrhované vybudovanie úpravne vody pracujúcej na základe reverznej osmózy i za použitia chemických prostriedkov v Stokoch sa ukázalo ako nereálne. Dôvodom nereálnosti bola zvýšená potreba ďalšej pitnej vody a chemikálií na jej prevádzku, čím by sa podstatne znížilo i reálne množstvo produkovanej vody pre obec a voda by bola ochudobnená o niektoré potrebné minerály, na čo poukázali pri konzultáciách hygienici i ďalší odborníci.

I keď sa zdalo počas zimných a jarných mesiacoch tohto roka, že voda na prípojkách v závislosti na množstve odberu sa vyčistila, problém so zakaľením i v súčasnosti čiastočne vzniká a nedá sa tomu tak, ako nám potvrdili odborní pracovníci Trenčianskej vodohospodárskej spoločnosti, zabrániť. Spôsobuje ho zvýšený odber vody v obci, a tým i zrýchlenie a zmeny prúdenia vody v potrubiach, čo je prechodný a bežný úkaz i v iných obciach. V dôsledku zvýšených aprílových teplôt, sucha i začatia jarných prác na záhradkách stúpa spotreba vody z priemernej dennej spotreby v zimných a jarných mesiacoch v množstve 115 m³ na 195 m³, čo predstavuje zvýšenie spotreby takmer o 70 %.

Popri mnohých realizovaných technických opatreniach (mobilná a účinná signalizácia stavu plnenia vodojemu, úprave aeračnej stanice, znižovaní strát v rozvodnej sieti a ich odstraňovanie, výmeny vodomernov a obmedzovaniu

únikov vody, zlepšenie informovanosti občanov využitím internetu a úradnej tabule, precisteniu Klokočovky a 2 čerpacej skúšky v nej) hlavné úsilie sme venovali preskúmaniu reálnej možnosti ďalšieho využitia Klokočovky za daného jej nepriaznivého vodného stavu. Podrobným bio-indikačným i odborným prieskumom s využitím prútkárskych a iných metód (p. Hanáčková, V. Uhlík, RNDr. V. Dovina) boli zistené hlavné súčasné vodné prúdy, ktoré zásobujú prameň Klokočovky, pretekajúce v hĺbkach do 8 m. Bol vyslovený predpoklad, že je možné pomocou čerpadla vodu i pri súčasnom znížení jej hladiny do určitej miery, zo zdroja odobrať a dodávať do vodojemu pomocou už existujúceho odberného systému. Množstvo odberanej vody, ktoré môžeme zo zdroja odobrať, je limitované a musíme ho stanoviť skúšobnou čerpacou skúškou, aby sme nepoškodili samotný jestvujúci, i keď nefunkčný, vodný zdroj. Je to náročné, nakoľko na Klokočovke nemáme ešte prípojku el. siete a hľadali sme na prevádzku čerpadla iné možnosti, ktoré v súčasnosti už i realizujeme. Vznikol tak predpoklad možnosti prechodného zvýšenia odberu vody i z Klokočovky v prípade potreby, čo by riešilo nielen možné ďalšie zvýšenie celkového odberu vody, ale i úpravu jej zloženia.

Taktiež bolo vytyčené miesto budúceho vrtu do predpokladanej hĺbky max 80 m, z ktorého je predpoklad možnosti čerpania vody už z hlbšieho vápencového vodného horizontu, o výdatnosti cca 3-5 l/s-1, čo by bohato a perspektívne zabezpečilo nielen zvýšené potreby obce, ale i zlepšenie možnosti úpravy zloženia vody do jej vysokej kvality. Na viac, je predpoklad, že vytyčený vrt by neovplyvnil už vybudovaný pôvodný systém, ktorého funkčnosť pri dostatku zrážok by sa znovu obnovila. Podmienkou, pre jeho realizáciu je zabezpečenie potrebných finančných prostriedkov nielen na prípravu a realizáciu samotného vrtu, ale i na nevyhnutnú budúcu elektrifikácia Klokočovky.

Zároveň do pozornosti dávam, že všetky aktuálne informácie zverejňujeme na internetovej stránke obce, úradnej tabuli a prípadné mimoriadne upozornenia budeme vyhlasovať v miestnom rozhlase pod samostatnou zvučkou a záujemcom nahláseným na Obecnom úrade i SMS do mobilu.

Som presvedčený, že problém dostatku pitnej vody i jej vysokej kvality je riešiteľný a sústavné sa rieši. Môžu nastať určité nepredvídateľné problémy, ktoré ale pri vzájomnom pochopení občanov, neplytvaní pitnou vodou i aktuálnou informovanosťou, sa nám podarí zvládnuť k spokojnosti občanov.

Ing. M. Borcovan

II. ročník turistického prechodu Náučným chodníkom J. M. Hurbana

I napriek sivej oblohe a vzdialenému hrmeniu, veštiacemu príchod búrky, zahájili sme 12. mája tohtoročný turistický prechod Náučným chodníkom J.M. Hurbana, organizovaný MO MS a turistickým oddielom TJ Zavažan Kálnica, tentokrát z Kálnice do Beckova. Po položení kvetov k jeho pamätníku v miestnom parku nesúcom jeho meno a obdržaní pamätných ozdobených medovníkov od Milky Pažitnej, skupinka 14 účastníkov sa vypravila s obavami na chodník. Po krátkom zastavení a občerstvení pri studničke v Hrabovníku, kde sme si obzreli i pripravovaný oddychový a informačný altánok, skupinka v druhej debáte a zrýchleným krokom sa zastavila pri informačnej tabuli nad Hrabovníkom, odkiaľ je krásny výhľad nielen na Kálnicu, ale i nad spodnú časť Považia. Po obveselení spevom i tónmi fujary Janka Bednára a po podpísaní do pamätnej knihy i s prvými hroziacimi kvapkami prichádzajúcej búrky presunuli sme sa k pamätnej tabuli J.M. Hurbana k beckovskej fare. Zavesením pamätného ďakovného venčeka MO MS k tabuli a zaspievaním piesne „Kopala studienku, pozerala do nej“, s fujarovým sprievodom sme cieľ nášho turistického prechodu uctiť si pamiatku na J.M. Hurbana naplnili. Pre budúcnosť sa spresnilo, že ďalšie ročníky uskutočnia sa v stabilnom termíne, ktorý bude v prvú sobotu po dátume narodenia J.M. Hurbana, t. j. po 19. marci, čo pripadá na budúci rok na 23. 3. 2019.

Zaujímavé bolo i náhodné stretnutie s účastníkmi rodinného turistického prechodu, idúcimi z Beckova do Kálnice, i vzájomná informácia o spoločnej snahe včelárov, matičiarov a turistov zriadiť oddychový a informačný altánok pri

studienke Ing. Dušana Juríka, ktorého konštrukciu prenesenú z Včelárskeho náučného chodníka sme mali možnosť vidieť.

Ukázalo sa, že vzájomnou spoluprácou organizácií sa dajú pripraviť pekné spoločné podujatia. Poďakovanie patrí i členom DHZ s Kálnice Milanovi Hrušovskému a Tomášovi Kukučkovi, ktorí väčšiu časť účastníkov dopravili z Beckova domov do Kálnice. A naviac, vydržalo i počasie.

Ing. Miroslav Borcovan, predseda Miestneho odboru MS v Kálnici

Nezabúdajme a pripomeňme si...

(pokračovanie zo str. 4) ...z Kálnice a tieto spracovať do literárnej podoby a v spolupráci s vedením obce dať vyhotoviť pamätnú tabuľu padlých a ranených v 1. svetovej vojne. Predpokladáme jej umiestnenie na priecheli Základnej školy v Kálnici. Jej odhalenie v slávnostnej ekumenickej spomienke predpokladáme 11. novembra o 11.00, v deň a hodinu výročia oficiálneho ukončenia 1. sv. vojny.

Predbežne je nám známe, že v nej padlo a bolo ranených veľmi veľa kálnických rodákov, ktorých mená chceme zvečniť na uvedenej pamätnej tabuľi. Touto cestou chceme vyzvať a požiadať o spoluprácu i rodinných príslušníkov padlých o poskytnutie spomienok a fotografií, pokiaľ sa zach-

vali pre ďalšie ich spracovanie. Na splnenie tejto náročnej úlohy už doposiaľ vyvinul nesmierne časove i odborne náročné úsilie náš rodák PhDr. Pavel Barinych, CSc., so svojím zaťom Ing. Igorom Ďuričom, PhD. a ich známymi, ktorý doposiaľ získané poznatky nielen o padlých a ranených z Kálnice, ale i dobe, ktorú prežívali, spracováva nezištne do literárnej podoby pod názvom: „Kálnickí vojaci vo Veľkej vojne“. Bude daná záujemcom k dispozícii.

Patrí mu za to, i jeho známym, naše úprimné poďakovanie. Poďakovanie patrí i Matici slovenskej a Trenčianskemu samosprávnemu kraju, ktorí prispeli finančnými príspevkami na vyhotovenia spomínanej pripravovanej pamätnej tabule. *Ing. Miroslav Borcovan, predseda MOMS v Kálnici*

OSLOBODENIE OBCE - Nezabudneme, ďakujeme

Šiesteho apríla 2018 sa v parku Jozefa Miloslava Hurbana uskutočnila spomienková slávnosť pri príležitosti 73. výročia oslobodenia našej obce. Krátky program otvorili členovia speváckeho súboru ŠÍPKARI hymnou SR. Po nej predniesli básne, venované vojakom - osloboditeľom, žiačky základnej školy Lea Tvarožková a Katarína Harmadyová. Starosta obce v príhovore zdôraznil význam oslobodenia obce a ukončenia vojny pre neskorší život v obci a jej mierový rozvoj. Je veľmi dôležité pripomínať si udalosti z histórie, vziať si z nich poučenie a nikdy nezabúdať na hrdinstvo a obeť ľudí, ktorí za našu slobodu položili svoje životy. Plne si zaslužili našu vďačnosť a nehynúce spomienky. A našou povinnosťou je rozprávať o ich príbehoch nastupujúcim, mladým generáciám, aby vedeli, aké hrôzy vojna prináša a nedopustili ich opakovanie. Dôstojný rámec podujatiu dodali ŠÍPKARI prednesom slovenských a jednej rumunskej piesne. Po doznení piesne „Kálnica, Kálnica“ sa program ukončil položením spomienkového venca k pamätnej tabuli obetiam druhej svetovej vojny. **Ing. Ján Krchnavý**

Foto: Ján Valovič

Beh oslobodenia 2018

Vysoká účasť bežcov na vlašajšom 1. ročníku Behu oslobodenia a veľmi dobré odozvy medzi našimi občanmi i širšou verejnosťou, boli dôvodom, že sme začali s organizáciou 2. ročníka v r. 2018, s cieľom pokúsiť sa o založenie dlhodobej tradície. To, že sme sa rozhodli správne, potvrdzuje aj v tento rok veľký počet účastníkov, súťažiacich v piatich kategóriách. Pred štartom sa zaprezentovalo a prevzalo si štartové čísla celkom 120 bežcov, ktorí všetci zdolali 5,5 km dlhú trať v predpísanom časovom limite. Keď vezmeme do úvahy, že pretekov sa zúčastnilo i viacero príležitostných bežcov, ktorí sa behu nevenujú dlhodobo a pravidelne, možno túto skutočnosť samu o sebe považovať za úspech. V hlavnej kategórii na 5,5 km trati súťažilo 13 bežcov z našej obce, ktorým touto cestou ďakujeme dobrú reprezentáciu - na fotografii č. 1). Preteky mali vysokú športovú úroveň. Silný nárazový vietor, ktorý doslova zastavoval niektorých ľahších bežcov, je asi príčinou, že čas víťaza, oproti roku 2017, bol asi o 35 sekúnd pomalší. Najrýchlejší v jednotlivých kategóriách dostali poháre, absolútny víťaz od starostu fľašu kálnickej slivovice a každý pretekár si odnášal pamätnú medailu. Po pretekoch bolo pre všetkých bežcov nachystané občerstvenie

- jabĺčka, minerálka a guláš z diviny od poľovníkov z PS Ostré vrchy. K dobrej nálade pri vyhlasovaní výsledkov prispeli svojimi programami spevácky súbor Šípkari a folklórny súbor Čakanka.

Ing. Ján Krchnavý

Kálnickí účastníci

Príhovor Slavomíra Masára

Foto: Ján Valovič

DEŇ MATIEK

*Moja mama rada ma má, lepšej mamy niet.
Už som poznal veľa mám, najlepšiu však len ja mám.
Ja jej za to božtek dám, taký ako svet.*

Mama, je slovo kratučké, milé, láskavé. Slovo, ktoré sa každé dieťa naučí vysloviť ako prvé. Je ospievané v poézii, zhmotnené v umení a navždy zachované v každom srdci. Každý z nás - dieťa, či dospelý, rád spomína na svojju mamu. Kde sú naše mamy? Nieкто ich má pri sebe, blízko na pohladenie, nieкто veľmi ďaleko. Tak ďaleko, že sa so svojou mamou

môže rozprávať len v myšlienkach.

Druhá májová nedeľa patrí všetkým mamám, babkám. Aj naša obec v spolupráci so ZŠ s MŠ pripravila pre mamičky oslavu ich sviatku. Ku každému sviatku neodmysliteľne patrí kytica, a tú si pripravili pod vedením svojich pani učiteľiek deti z materskej školy a žiaci zo základnej školy ako vyjadrenie vďaky za lásku, starostlivosť a obetavosť.

Na úvod sa prihovril starosta obce Kálnica Ing. Ján Krchnavý, ktorý zaželel všetkým mamám a starým mamám pevné zdravie, aby v tento sviatočný deň, ale i v ďalších nastávajúcich dňoch mali čo najmenej problémov, chvíľ bolesti a smútku, ale aby všetky mamičky a babičky sprevádzala v každom kroku pohoda, porozumenie a láska.

Mgr. Jaroslava Durcová

JARNÝ REZ OVOCNÝCH STROMOV

Po tohtoročnom zimnom období silných mrazov, nastáva i obdobie jar-ných prác, ku ktorým neodmysliteľne patrí i ošetrovanie a rez ovocných stromov. Činnosť, ktorá popri vplyvu prírody, patrí k rozhodujúcim opatreniam pre dosiahnutie kvalitnej úrody ovocia.

V obci Kálnica ovocinárstvo v minulosti bolo významným zdrojom obživy jej obyvateľov a ovocné sady i so sušiarňami ovocia, ktoré obec obklopovali, boli jej neodmysliteľnou súčasťou. Znalosť ošetrovania ovocného stromu sa prenášala v rodinách i medzi sebou navzájom a mala značnú úroveň. Časy sa zmenili a zvlášť mladí ľudia prestali byť odkázaní na tento druh príjmu, veď ľahšie v zmysle hesla: „Za peniaze všetko“ si prevažne ovocie nakupujú v supermarketoch, i keď v pochybnej kvalite.

V našej obci mnohé ovocné sklady, ktoré do roku 1989 boli v rámci Poľnohospodárskeho družstva na základe dlhoročných nájomných zmlúv so záujemcami, ošetrované a zveľaďované, po prinavrátení pôvodných vlastníckych vzťahov k nim, zarástli a postupne ovocné stromy v nich vysychajú. S nimi strácajú sa do nenávratna i mnohé miestne odrody, ich vzácny genofond, prispôbené miestnym podmienkam. Prichádzame tak nezodpovedne i o vzácne dedičstvo, ktoré nám prenechali predchádzajúce generácie.

Náš Miestny odbor Matice slovenskej, popri iných aktivitách, sa snaží viacero nielen výskyt týchto starých miestnych odrôd pozisťovať a hľadať možnosť ich záchranu, ale venuje sa predovšetkým organizovaniu osvetovej ovocinárskej prednáškovej činnosti spojenej s konkrétnymi praktickými ukázkami. Na nich svoje bohaté teoretické i praktické vedomosti nezištne doposiaľ odovzdával p. Tibor Valovič, známy včelár a chovateľ z Kálnice. Aj teraz v sobotu 3. marca 2018 sme zrealizovali ukážku „Jarného rezu ovocných drevín“ u Ing. Ondreja Ševčíka, v jeho sade pri dome č. 295 v Kálnici, absolventa Poľnohospodárskej univerzity so špecializáciou na ovocinárstvo a zároveň i podpredsedu miestneho Poľnohospodárskeho družstva, ktorý samotnú, výborne pripravenú, ukážku aj vykonal.

Hoci silné nočné i ranné mrazivé počasie nedávalo predpoklad úspešnosti akcie, akcia dopadla nad očakávanie veľmi dobre. Zúčastnilo sa jej vyše 20 účastníkov. Po úvodných slovách, v ktorých poukázal názorne na vhodnosť náradia i pomôcok v ovocinárskej praxi a vysvetlení zákonitostí

rástu ovocných stromov a jeho ovplyvňovania jarným rezom, pristúpil k názorným ukázkam rezu rôznych drevín i bobuľovín. Zdôraznil, čo treba robiť, aby sme dosiahli nielen veľa, ale predovšetkým kvalitu nášho ovocia. Mnohí z nás si uvedomili, kde sme doposiaľ robili chyby a tiež, aké nové poznatky z ukážky budeme môcť využiť. Prehľadné vystavenie odbornej literatúry, horúci čaj i výsledok spracovania časti ovocia v pálenici miestneho poľnohospodárskeho družstva v podobe sponzorskej degustácie 4 druhov ovocného destilátu, spríjemnili a umocnili zážitok z akcie. Najviac, vďaka prítomnosti predsedu PD Ing. Jána Šálka, ukázala sa aj možnosť následnej spolupráce a záujmu Poľnohospodárskeho družstva na revitalizácii opustených a zanedbaných ovocných skladov, čo je aj našim cieľom.

Bude veľmi dôležité, aby sme k tomuto cieľu v budúcnosti pritiahli aj mladšiu generáciu ako záruku pokračovania v našej snahe, čo v tejto upoňáhanej dobe nebude jednoduché, ale za tú snahu to stojí.

Foto: Ján Valovič

Ing. Miroslav Borcovan

Fujara ožila i v našej obci

V pekný piatkový slnečný deň 18. 5. 2018 v našej Krajnej doline, z prostredia chaty Ľuboša Malu, ozvali sa krásne tóny fujary, tradičného slovenského hudobného nástroja pastierskeho ľudu, zapísaného do Svetového dedičstva UNESCO. Nástroja, ktorý síce v našej obci tradíciu nemá, ale viacerí i z okolia fujaru vlastnia nielen ako ozdabu, ale chceli by

sa na nej i naučiť hrať. Čo nie je nemožné. Preto zakladáme „Spoločenstvo priateľov fujary spod Považského Inovca“ s cieľom nielen zdokonaľenia sa v samotnej hre, ale i oslovenia ďalších záujemcov o túto hru. Veríme, že jej tónmi prispejeme k obohateniu i hudobno-kultúrneho života nielen v našej obci, ale i v našom regióne.

Ing. Miroslav Borcovan

Krátko z činnosti Klubu dôchodcov

Výbor klubu dôchodcov spolu s dozornou radou sa pravidelne schádzajú na svojich zasadnutiach v prvý štvrtok v mesiaci v Klube dôchodcov. Svoju aktivitu zameriavajú na prípravu akcií a chod samotného klubu.

Ako takú prvú väčšiu akciu pre svojich členov pripravili v tomto roku fašiangové posedenie spojené s oslavou MDŽ, ktoré sa uskutočnilo v Kultúrnom dome. Už tradične sa tu okrem iného podávalo výborné „oškvarkové“, ktoré so skúsenosťou pripravili Pavol Jamrich a Peter Mordin.

Medzi ďalšie také pravidelné akcie patrí aj upratovanie cintorína po zime a tiež aj parku Miroslava Hurbana. V túto jar sme sa brigády zúčastnili v peknom počte. Potom sme sa presunuli pred Klub dôchodcov v Sklepárovcí, kde sme tiež vyčistili tieto priestory.

Medzi peknú akciu môžeme zaradiť kúpanie v Horných Salibách v peknom krytom kúpalisku, tu bol počet trochu obmedzený kapacitou autobusu. Na kúpanie finančne prispela aj miestna organizácia COOP Jednota.

KD tiež v spolupráci so Žanetou Potočkovou pripravil dve akcie, a to zájazd do Českého Krumlova a výlet do Bojníc, ktorý bol aj pre deti.

Verím, že aj ďalšie pripravované akcie sa vydaria k spokojnosti členov klubu, popripade ďalších účastníkov. Spomeniem niektoré, ktoré chceme pripraviť v blízkom čase, a to pešia túra do Klíže na salaš, kde

prípravujú v reštaurácii rôzne jedlá, medzi obľúbené patria bryndzové halušky, ďalej kúpanie do Podhájskej, ktoré môžeme zaradiť už medzi tradičné akcie. V rámci dobrých susedských vzťahov (cez kopec) pripravujeme stretnutie s dôchodcami zo Selca, ktoré by malo byť pri chate Dorotkové. Termíny týchto akcií budú včas oznámené s prihliadnutým na počasie.

Ján Valovič, predseda dozornej rady pri KD

Aký je prebiehajúci 71. rok činnosti TJ ZAVAŽAN?

Všeobecne môžeme konštatovať, že záujem o šport u mládeži, ale i dospelých upadá. Vo futbale horko-ťažko sa nám darí udržať pri pravidelnej športovej činnosti našich najmladších futbalistov - žiakov prípravky. Na futbalové zápasy nastupujú len s jedným náhradníkom, čo je veľmi náročné zvládnuť tri po sebe idúce turnajové zápasy. Podobná situácia je pri kategórii mužov, kde sme museli odohrať niekoľko zápasov len s náhradným brankárom. Reálne hrozí situácia, že na niektoré zápasy nebudeme môcť vôbec nastúpiť pre nízky počet hráčov. Absencia je prevažne z pracovných, študijných, ale i súkromných dôvodov hráčov a ak sa k tomu pridajú nejaké zranenia, tak je problém na svete. I napriek týmto ťažkostiam muži sú po 22. kole so ziskom 37 bodov na 6. mieste.

Stolní tenisti Zavažan A a Zavažan B hrajú 5. a 6. ligu a v oboch súťažiach sa umiestnili na siedmom mieste. Celkovo je do súťaží zapojených 14 hráčov s pomerne mladým vekovým priemerom, čo je do budúcnosti zárukou postupného lepšieho umiestnenia v súťaži.

O akcie turistického oddielu, organizované spoločne s ďalšími organizáciami v obci, je primeraný záujem turistov, čo sa v letných mesiacoch možno ešte vylepší.

Potešujúce je, že multifunkčné ihrisko je temer denne využívané na minifutbal, tenis a v poslednom období i volejbal. Problémom je pravidelné kosenie trávy okolo MFI, čo spôsobuje okrem nepekneho vzhľadu i problém nájsť náhodne vyhodenuú tenisovú loptičku do tejto trávy. S telovýchovnou kosačkou udržujeme v požadovanom stave hlavne ihrisko a príslušné trávové parkovisko, ktoré v jarnom období slúži i ako trávová tréningová plocha pre futbalistov. S touto kosačkou nedokážeme udržiavať v primeranom stave šikmú plochu za bránkou za cestou a okolo multifunkčného ihriska. Našu telovýchovnú traktorovú kosačku máme v súčasnosti v oprave a sme odkázaní na kosenie hlavného ihriska pánom Magalom z Moravského Lieskového. Tu je nevyhnutná pomoc obce pri kosení okolo MFI. Ak obec získa traktor s predným nakladačom z Operačného programu Kvalita životného prostredia, bude potrebné zo skládky za cestou odviešť nakosenú trávu, čo sa nám doteraz nepodarilo.

Dňa 19. 5. 2018 počas futbalového turnaja prípraviek, ktorého sa zúčastnili mužstvá Hrádku, Modrovej a spojeného družstva Kočovíc a Hôrky, sme dali do prevádzky splachovacie WC pre divákov, čím boli nahradené staré 43 ročné „latríny“.

Počas zimy sa nám podarilo zrepasovať čerpadlo na zavlažovanie hlavného ihriska. V prúde letného sucha, ak bude v potoku dostatok vody, nemali by sme mať problémy s polievaním hracej plochy.

Do začiatku jesennej časti súťaže musíme rozšíriť káder hráčov mužov i žiakov prípravky, aby sme úspešne odohrali celý nasledujúci ročník, čo

nebude jednoduchá úloha. Hráči v kategóriách mladších a starších žiakov a dorastu, budú musieť ísť na hosťovanie do niektorých susedných obcí, lebo u nás nemáme šancu sa samostatne prihlásiť do súťaže, čo nedáva dobrú perspektívu do budúcnosti.

Dušan Filip, predseda TJ Zavažan, 21. 5. 2018.

Zrenované WC na ihrisku

Futbalisti žiackej prípravky

DHZ V KÁLNICI

Hneď úvodom chceme podotknúť nezodpovednosť niektorých našich spoluobčanov, ktorí, aj napriek sústavnému varovaniu, podceňujú riziko vzniku požiaru. Neuvedomujú si, že aj po zdanlivom uhasení ohňa sa oheň môže znova vznietiť, čoho sme boli svedkami v chatovej oblasti pod Vínohradmi. Pri požiari, ktorý vznikol z takejto činnosti, sme boli povolani spoločne s profesionálnym hasičským zborom z Nového Mesta nad Váhom. Uhasením tejto skládky naša činnosť nekončila, ale miesto požiaru sme museli v pravidelných intervaloch kontrolovať kvôli prevencii pred možným opätovným vznietením požiaru. Táto preventívna činnosť sa ukázala ako opodstatnená, lebo na druhý deň ráno miesto požiaru začalo opätovne dymiť, následkom čoho sme miesto museli znova uhasiť celým obsahom nádrže vo vozidle. Preto dôrazne apelujeme na občanov, aby nepodceňovali silu ohňa.

Tak ako aj po iné roky, naši dobrovoľní hasiči začali tento rok nielen štandardnou jarnou kontrolou techniky, ale boli aj nápomocní našim spoluobčanom pri kontrole a následnom prečerpaní studní v obci. O tom, že o takúto činnosť v obci je záujem, svedčí aj počet prečerpaných studní, ktorý sa oproti minulosti strojnásobil.

O úspechoch našich najmenších hasičoch sme už písali viackrát a výsledkom je aj poverenie DHZ

Kálnica zorganizovať dňa 2. 6. 2018 okresnú súťaž Plameň, z ktorej víťaz postúpi do krajského kola. Naši mladí hasiči tvrdo trénujú, aby sa na domácej pôde pred domácim publikom ukázali v čo najlepšom svetle. Najväčšiu zodpovednosť a bremeno organizátorky nesie na svojich ramenách naša členka - referentka mládeže Zuzana Juríková, ktorá sa najviac venuje práci s mládežou. O tom, že je to osoba na správnom mieste, svedčí aj skutočnosť, že dostala z rúk okresného riaditeľa medailu za zásluhy.

Neustále venovanie mládeži a rozširovanie členskej základne je dôvodom toho, že tento rok môžeme s hrdosťou osláviť **90 rokov fungovania hasičstva v našej obci**. Týmto vás chceme všetkých pozvať dňa **23. 6. 2018 na ihrisko TJ Zavažan**, kde budú prebiehať preteky mladých hasičov, svoje zručnosti predvedú aj starší hasiči v ovládaní novej techniky v súťaži Iveco Daily. Program osláv bude pokračovať zapálením vatry. Samozrejmosťou bude výborný guláš a zábava do rána.

Záverom tohto článku sa chceme poďakovať všetkým členom DHZ, ktorí sa vo svojom osobnom voľne venujú tejto dobrovoľnej činnosti. Sme radi, že naša organizácia je nápomocná nielen pri požiaroch a živelných pohromách, ale aj pri rôznych kultúrnych podujatiach.

Milan Borcovan, Tomáš Kukučka

Knižná bódka žije

Napriek viacerým negatívnym predpovediam, že knižná bódka v miestnom parku J.M. Hurbana dlho nevydrží, je tam ešte stále a neporušená. Naviac, pribudla k nej i oddychová lavička. A čo je potešiteľné, je čoraz častejšie využívaná. Je to vidno na obmene a prírastku kníh v nej, čo svedčí o záujme čitateľov i tých, ktorí v nej nachádzajú po výmene knihu, ktorá ich zaujme a poteší. Je škoda, že zvlášť mladá generácia už menej číta a mnohé hodnotné knihy, ktoré pre nezáujem alebo nedostatok miesta v bytoch, končia v kontajneroch a rôznych zberoch papiera. Nie je to dobré, a preto nechajme knihy žiť i naďalej tým, že ich vložíme do knižnej bódky, alebo zložíme do vchodových dverí miestneho múzea. Odtiaľto postupne i v ďalších knižných bódkach, ktoré uvažujeme zriadiť, ich budeme obmieňať. Týmto naplňame i odkaz J.M. Hurbana, ktorý potrebu čítania kníh i zriadenie knižnic veľmi propagoval.

Ing. Miroslav Borcovan

BikeFest 2018 - dážď, blato, horúce slnko a opäť neuveriteľná šou!

Ďalší ročník najväčšieho bicyklového festivalu BikeFest je za nami a veru, bolo sa na čo pozerieť. Podmienky boli skutočne neuveriteľné, počasie išlo totiž z extrému do extrému - v piatok bola niekoľkohodinová prietrž a zvyšné dva dni od rána do večera pieklo slnko.

Na BikeFest sa prišlo pozrieť počas posledného májového víkendu približne 15-tisíc ľudí. Návštevníci počas troch dní testovali stovky bicyklov, pretekali v jedenástich disciplínach, jazdili v bikeparku i v okolitých lesoch alebo len sedeli na lúke, nasávali atmosféru a užívali si program.

Piatok zastihla Bikefest nečakaná prietrž a vytrvalý dážď, ktorý síce predpovede ukazovali, no jeho dĺžka a intenzita bola niekoľkonásobne vyššia, ako predpovedali meteorológovia. Dážď spôsobil komplikácie najmä na parkoviskách a v kempe, pretože autá zapadávali v blate a nemohli sa dostať ani dnu ani von. Problém však organizátori operatívne vyriešili.

Vďaka spolupráci so spoločnosťou CA, ktorá umožnila využiť zdarma parkovacie miesta v ich areáli, bola doprava citeľne odľahčená. „Keď napršalo, mali sme síce problémy s parkovaním a pár hodín sme nemohli púšťať autá na parkoviská pri bikeparku. Občania obce Kálnica nám v tomto skutočne pomohli, keď nechali návštevníkov parkovať u seba vo dvoroch i pred domami. Za toto im ďakujeme a ďakujeme aj obci sa plnú spoluprácu pri riešení všetkých problémov,“ povedal jeden z hlavných organizátorov Michal Fenik. Trenčiansky samosprávny kraj zabezpečili počas celého trvania Bikefestu kyvadlovú dopravu s cyklovozikmi, ktorá prepravovala ľudí do bikeparku aj s bicyklami, čo bolo pre plynulosť dopravy taktiež výrazne nápomocné.

Čo sa týka programu, zlé počasie síce narušilo úvod festivalu, no napokon sa odjazdili všetky preteky podľa plánu a nebolo potrebné nič rušiť. Najhoršie podmienky boli v piatok počas pretekov pumptracku a dualpumptracku. V kvalifikácii pumptracku síce nepršalo, no na finálové jazdy sa opäť naplno rozpršalo. Trať pumptracku bola blatová a aj keď v pravidlách je, že povolené je iba pumpovanie, tentokrát mali povolené pretekári aj šliapať. „Podmienky boli fakt extrémne, veľmi sa mi to nepáčilo a trochu ma mrzelo, že sme nemohli jazdiť bez šliapania. Minimálne dve zákruty som musel vyšliapať, aby sa to vôbec rozbehlo, ale nakoniec sme s tým nejako dobojovali, povedali sme si medzi sebou pravidlá a nakoniec to bola celkom sranda,“ povedal Ondřej Štěpánek z CTM Racing Teamu, ktorý obsadil na pumptrackových pretekoch druhé miesto. Piatkový večer zakončili vyradovacie preteky XC Eliminátor, v ktorých dominoval už po tretí rok po sebe Filip Sklenárik.

Po piatkových dažďoch vyšlo v sobotu ráno horúce tropické slnko, ktoré počas celého dňa pieklo a trate sa tak veľmi rýchlo vysušili. Slopestyleové preteky, o ktorých sa v piatok organizátori dohadovali, že ich presunú pre počasie na nedeľu, sa nakoniec bez problémov odjazdili podľa programu, v sobotu poobede. Na trati ani nebolo vidno, že by pršalo. Na slopestyle conteste, ktorý je súčasťou svetového pohára FMB World Tour s bronzovým statusom, sa predstavili pretekári z celého sveta. Damjan Siriški, ktorý túto súťaž spoluorganizoval, skonštatoval, že to bol najkvalitnejší ročník slopestyle doposiaľ. „Prišli dvaja jazdci z Ameriky, ktorí ukázali ich svetovú kvalitu a triky, ktoré sa tu len tak nevidia. No zahanbiť sa nenechali ani domáci a českí rideři,“ hovoril Damjan. Víťaznú jazdu, plnú neskutočných trikov, predviedol pred obrovským publikom český slopestylelista Vilibald Vítek, druhé a tretie miesto obsadili chalani z Kalifornie Robin Davis a Bernard Winkler.

V sobotu sa tiež odjazdili preteky v disciplíne enduro, ktorú vyhral v kategórii elite Martin Knapec. Vrcholom večeru boli preteky dual slalomu, ktorého trať bola netradične postavená na kálnickej zjazdovke. Jednoznačným víťazom sa stal český pretekár Martin Lebl, keď vo finále porazil Lotyša Liepinsa Talisa.

Posledný deň Bikefestu bol opäť horúci a bez jediného mraku na oblohe. Maratónci odštartovali doobeda a najrýchlejší jazdec dlhšieho okruhu (49 km), Jan Jobánek z Česka, dorazil do cieľa s časom 2 hodiny a 12 minút, pričom najpomalším jazdcom trval okruh necelých šesť hodín. Okrem maratónu bol na programe aj zjazd, v ktorom dominoval Stanislav Sehnal. Český jazdec Kellys Factory Teamu zajazdil zjazdovú trať ako jediný pod jednu minútu, a tak si odniesol aj korunu King Of The Hill pre najrýchlejšieho zjazdára.

Tohtoročný Bikefest bol skutočne pestrý. Sielené počasie, neskutočné výkony na pretekárskych tratiach či vystavovatelia s novinkami v stánkoch. Obrovský bicyklový festival však návštevníkov určite nesklamal a odhliadnuc od zopár problémov pri parkovaní počas silného dažďa, bol Bikefest ešte kvalitnejší a divácky zaujímavejší ako v predošlých ročníkoch. **biker**

Foto: Ján Valovič